

## ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

|                     |                                                                  |
|---------------------|------------------------------------------------------------------|
| Заклад вищої освіти | <b>Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II"</b> |
| Освітня програма    | <b>4100 Туризм</b>                                               |
| Рівень вищої освіти | <b>Бакалавр</b>                                                  |
| Спеціальність       | <b>242 Туризм</b>                                                |

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про освітню програму

|                               |                                                           |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Назва ЗВО                     | Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II" |
| Назва ВСП ЗВО                 | не застосовується                                         |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | 4100                                                      |
| Назва ОП                      | Туризм                                                    |
| Галузь знань                  | 24 Сфера обслуговування                                   |
| Спеціальність                 | 242 Туризм                                                |
| Спеціалізація (за наявності)  | відсутня                                                  |
| Рівень вищої освіти           | Бакалавр                                                  |
| Вид освітньої програми        | Освітньо-професійна                                       |

### 2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

|                                    |                                                                                                 |
|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Склад експертної групи             | Щербакова Надія Олександрівна, Адаменко Євгеній Сергійович, Мельник Надія Вікторівна (керівник) |
| Залучений представник роботодавців | не застосовується                                                                               |
| Дати візиту до ЗВО                 | 04.03.2025 р. – 06.03.2025 р.                                                                   |

### 3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

|                                  |                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відомості про самооцінювання ОП  | <a href="https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2025/02/vidomosti-pro-samoocinyuvannya_turyzm_4100.pdf">https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2025/02/vidomosti-pro-samoocinyuvannya_turyzm_4100.pdf</a> |
| Програма візиту експертної групи | <a href="https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2025/02/60a05acd-a693-4b16-9955-1cc8a9b3783b.pdf">https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2025/02/60a05acd-a693-4b16-9955-1cc8a9b3783b.pdf</a>             |

### 4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

#### I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

**відсутні**

## II. Резюме

## Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОП Туризм має чітку краєзнавчу спрямованість, врахує регіональний контекст, забезпечує набуття мовних компетентностей позаяк реалізується трьома мовами (українська, угорська, англійська). Цілі ОПП та ПР корелюються з Регіональною стратегією розвитку Закарпатської обл. на період 2021–2027 рр. та Програмою розвитку туризму і курортів у Закарпатській обл. на 2024–2026 рр., формуються на підставі аналізу досвіду українських та зарубіжних ЗВО. Ключовим маркером реалізації ОП є тісна співпраця з різними групами стейкхолдерів, які залучаються до освітнього процесу на різних етапах його провадження та в різних формах і форматах залученості, що також знаходимо серед стратегічних цілей ЗУІ. Сильною стороною ОП є чіткий акцент на практико-орієнтованість, яка реалізується в тому числі й через використання спеціалізованого програмного забезпечення. Конкурентною перевагою ОП є активна академічна мобільність серед здобувачів та викладачів за програмами «Ерасмус+» та «Маковець», активна залученість гостей лекторів із зарубіжних ЗВО. У ЗВО створені умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів через вибір напряму наукових досліджень відповідно до особистих інтересів, альтернативу варіативної складової ОП, вибір бази практики тощо. В ЗУІ здобувачі активно використовують практику визнання результатів навчання, здобутих на інших ОП, в тому числі під час академічної мобільності, а також практикою перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті. Заклад мотивує студентів долучатися до програм академічної мобільності, відвідувати безкоштовні мовні курси, спортивні секції, долучатися до волонтерської діяльності. Позитивною практикою є напрацьований механізм сприяння розвитку талановитої студентської молоді Геніус за підтримки Закарпатської угорської фахової колеґії вищої освіти імені Ілони Зріні. Позитивною практикою є успішна реалізація автоматизованої системи управління ЗВО IRIS для інформаційного та організаційного супроводу учасників освітнього процесу та полегшення його адміністрування. Заклад підтримує політику нульової толерантності проявам академічної недобросовісності. Потужна інфраструктура Інституту дозволяє безкоштовно забезпечити різноманітні потреби здобувачів та НПП. Тут у повній мірі забезпечені доступність та безбар'єрність освітнього простору, наявні усі необхідні умови для людей з особливими освітніми потребами, наявна кімната матері, сайт ЗВО адаптований для осіб з порушенням зору. В академічній спільноті ЗУІ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

## Недоліки

ЕГ констатує наявність суттєвих недоліків за Критеріями 5-6, які у перспективі можуть суттєво вплинути на якість освітніх послуг. В контексті Критерію 5 виявлено, що структура окремих силабусів ОК не дозволяє в повній мірі отримати інформацію щодо критеріїв оцінювання через відсутність чіткого розподілу балів за типами робіт та/або їхню відсутність загалом. Система оцінювання в розрізі ОК неуніфікована (в окремих ОК застосовується 200 бальне оцінювання). Курсова робота являється частиною ОК з «вагою» у 20 балів, що призводить до необов'язкового її виконання за умови накопичення достатньої кількості балів за інші види робіт. Можливість такого рішення не знайшло підтвердження в нормативних документах ЗВО. ЕГ встановила, що в ЗУІ конкурс на заміщення вакантних посад НПП проводиться без подачі оголошення про проведення конкурсу, що є суттєвим порушенням Закону України «Про освіту». За сферою наукових інтересів тематика наукових публікацій не відповідають п. 37 Ліцензійних умов: Олаг Н. в контексті ОК8; Моца А. – ОК15; Шаш Е. – ОК20, ОК23. Недостатня кількість публікаційної НПП за окремими ОК (ОК13.2 – Гергей Л.; ОК10.5, ОК12.1, ОК12.2, ОК12.3 – Шаш Е). В розрізі інших критеріїв виявлені недоліки є несуттєвими, в окремих випадках технічними. Їх можна усунути в короткий термін без зниження якості освітнього процесу. Зокрема, профіль ОП не у повній мірі відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (відсутня інформація щодо форми здобуття освіти за ОП та розрахункові строки її виконання за кожною з них; тип диплому (одиничний/подвійний), тип самої ОП ((освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча)). Структура силабуса не в повній мірі відповідає Положенню про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін в аспекті відсутності тематики практичних робіт та самостійної роботи здобувачів. Виявлено технічні розбіжності з матрицями відповідності компетентностей та ПР, зокрема у ОК26 (ОП 2021), ОК8, ОК22-23 (ОП 2022), ОК27.2 (ОП 2023), ОК6 (ОП 2024). В більшості ОК відсутній поділ тематики лекційного контенту на змістові модулі, в той час, коли в критеріях контролю та оцінювання результатів навчання бали виставляються за змістовими модулями. Констатуємо факт необхідності оновлення списку літератури з метою відповідності тенденціям на ринку туристичних послуг та забезпечення їхньої актуальності відповідно до сучасних наукових і освітніх вимог. Відсутність англійськомовних джерел у списку рекомендованої літератури в силабусах окремих ОК, де практичні заняття викладаються англійською мовою виглядає алогічно. Навчально-методичне забезпечення потребує доопрацювання з метою відповідності потребам здобувачів. Має місце обмежений каталог вибіркових професійно орієнтованих ОК, на що вказують результати анкетування здобувачів. Недостатній рівень залученості представників студентського самоврядування до процедур вирішення конфліктних ситуацій. Викликає сумніви анонімність опитування НПП та здобувачів, яке реалізується через корпоративну пошту.

## Рекомендації

Упродовж 2025-2026 н.р. ЕГ рекомендує: 1. Привести у відповідність силабуси ОК до Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін в розрізі доповнення тематики практичних робіт та самостійної роботи здобувачів. Усунути технічні розбіжності в силабусах ОК з матрицями відповідності компетентностей та ПР,

здійснити поділ тематики лекційного контенту на змістові модулі з метою кореляції з критеріями контролю та оцінювання результатів навчання. 2. Оновити список рекомендованої літератури для вивчення ОК та програми підсумкової атестації, розширити перелік списку рекомендованих джерел англійськомовними зарубіжними працями, зокрема тих ОК, практичні заняття яких викладаються англійською мовою. 3. Продовжити роботу з розробки та наповнення навчально-методичного забезпечення ОК з метою відповідності потребам здобувачів. 4. Розглянути можливість розширити перелік вибірових ОК професійного спрямування. 5. При черговому оновленні ОП виділити курсові роботи як окремі ОК відповідно до Положення про організацію освітнього процесу. 6. Активізувати публікаційну активність викладачів в контексті відповідності ОК, які вони забезпечують. 7. Відновити практику оголошення конкурсів на заміщення вакантних посад НПП відповідно Закону України «Про освіту». 8. Перед черговим оновленням провести окремий локальний моніторинг думки роботодавців в розрізі ОП для кращого розуміння потреб та пропозицій партнерів. 9. Розглянути можливість реалізовувати анкетування із забезпеченням умов конфіденційності та анонімності позаяк анкетування через корпоративну пошту позбавляє можливості виявляти проблемні аспекти навчального процесу та підвищувати якість вищої освіти за ОП. 10. При черговому оновленні ОП привести профіль ОП у відповідність до ст 9. Закону України «Про вищу освіту». 11. Посилити відповідальність посадових осіб та підрозділів, які залучені до внутрішньої системи забезпечення якості, запровадивши чіткі механізми контролю виконання їхніх обов'язків, передбачивши відповідні заходи у разі виявлення недоліків або неналежного виконання функцій.

### III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

#### Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

**1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня**

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджено і введено в дію наказом МОН України від 04.10.2018 р. № 1068 (<https://surl.gd/omxbru>). ОП Туризм враховує вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм та рекреація в контексті змісту, тривалості навчання, форми атестації (комплексний іспит та публічний захист кваліфікаційної роботи), обсягу практичної підготовки, вимог до системи внутрішнього забезпечення якості, а також переліку ПР та компетентностей. Позитивною є практика перегляду і доповнення компетентностей К32 Здатність здійснювати моніторинг, систематизувати та аналізувати стан природних ресурсів, які використовуються в рекреаційній діяльності, які формуються під час опанування ОК12.2, ОК12.4, ОК27.1, ОК27.2, а також ПР23 Пропагувати ведення активного та здорового способу життя (протокол обговорення ОП від 01.03.2023 р.) Проведений аналіз матриць відповідності компетентностей та ПР у профілі ОП засвідчив повну їхню відповідність зі Стандартом та часткову відповідність з си́лабусами ОК. ЕГ констатує, що профілю ОП не у повній мірі відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (ст. 9) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>). Відсутня інформація про форми здобуття освіти за ОП та розрахункові строки її виконання за кожною з них; тип диплому (одиничний/подвійний), тип самої ОП (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча)).

**2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів**

Професійний стандарт на даний момент за даною спеціальністю відсутній. Відтак, зміст ОП Туризм спрямований на набуття компетентностей, що відповідають кваліфікаційним вимогам основних професій згідно з Класифікатором ДК 003:2010. Випускники ОП першого рівня вищої освіти спроможні займати посади, визначені Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства економіки України від 25 жовтня 2021 року № 810-21), зокрема: 3340 Інструктор-методист з туризму, 3414 Фахівець з туристичного обслуговування, 3414 Організатор подорожей (екскурсій), 3414 Екскурсвод, 3414 Фахівець з організації дозвілля, 3414 Фахівець із розвитку сільського туризму, 3414 Фахівець із конференц-сервісу, 3414 Фахівець із спеціалізованого обслуговування.

### **3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти**

Стратегія розвитку Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II висвітлена у Концепції комплексного розвитку та діяльності ЗУІ (<https://tinyurl.com/7769374s>). Аналізуючи основну мету діяльності ЗВО робимо висновок, що освітні та культурні пропозиції, а також напрямки наукових досліджень повинні враховувати потреби місцевої громади, ситуацію в економічній, культурній та освітній сферах. Відтак, відповідно до Статуту ЗВО мовами викладання, у тому числі, й на акредитованій ОП, є українська, угорська, англійська. Вільний вибір мови викладання відповідає п.3 статті 48 ЗУ «Про вищу освіту». Мета ОП Туризм – забезпечити загальний розвиток студентів і підготувати їх до самостійного вирішення важливих світоглядних проблем через реалізацію набутих загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності в галузі туризму та рекреації. Вона цілком скорельована із місією та стратегією ЗВО. ОП спрямована на формування фахівців, які можуть успішно працювати в умовах глобалізації, інтеграції України у світовий економічний і соціокультурний простір, зокрема європейські структури. Програма орієнтована на надання здобувачам освіти якісних знань, практичних навичок та компетентностей, що відповідають сучасним викликам ринку праці. Вона також сприяє формуванню всебічно розвиненої особистості, здатної адаптуватися до динамічних змін у професійній сфері, економіці та суспільних процесах. Особлива увага приділяється розвитку навичок безперервного навчання та самовдосконалення, що є ключовими чинниками успішної кар'єри в умовах стрімкого розвитку технологій та зміни глобальних тенденцій. Така освітня стратегія узгоджується з місією ЗВО, спрямованою на підготовку фахівців нового покоління, які володіють інноваційним мисленням, здатністю до критичного аналізу та готовністю до впровадження передових рішень у професійній діяльності. Ключовим маркером реалізації ОП є тісна співпраця з різними групами стейкхолдерів, які залучаються до освітнього процесу на різних етапах його провадження та в різних формах і форматах залученості, що також знаходимо серед стратегічних цілей ЗУІ. З огляду на географічне положення регіону, особливості історичного поступу, особлива увага на ОП приділяється розвитку навичок управління та комунікації в умовах мультиетнічності, полікультурності та специфіки прикордонного розташування, що створює додаткові можливості для професійного зростання випускників.

### **4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін**

Започаткування та реалізація ОП в ЗУІ регламентується Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про Гаранта ОП та групу забезпечення спеціальності, Положенням про стейкхолдерів ОП, Положенням про складання та оновлення ОП (<https://cutt.ly/ArgpBXXR>). Формулювання мети ОП та ПР здійснено з урахуванням Стандарту відповідної спеціальності, «Регіональної стратегії розвитку Закарпатської обл. на період 2021–2027 рр.» та «Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській обл. на 2024–2026 рр.». Започаткуванню ОП передувала тісна співпраця з ГО «Закарпатською угорською туристичною радою», одним із засновників якої є гарант ОП. З його слів особливу увагу при розробці ОП звертали на регіональний аспект з огляду на потенціал та спеціалізацію Закарпаття. Більшість обов'язкових ОК націлені на забезпечення фахових компетентностей здобувачів саме через призму вивчення Закарпаття. Чіткий краєзнавчий фокус прослідковується і в тематиці курсових та кваліфікаційних робіт. Оновлення ОП відбувається щороку. Проект ОП публікується на сайті кафедри для обговорення. Позитивною практикою є можливість залишити відгук безпосередньо на сайті в коментарях. Пропозиції до ОП роботодавці висловлюють у рецензіях на ОП (готель «Helikon», турфірма «Club Thermal Peregium», ГО «Берегівський ТПЦ») під час виробничих екскурсій здобувачів, опитувань, участі у «Днях кар'єри», зустрічах з гарантом та групою забезпечення. На зустрічі відповідної фокус-групи ЕГ засвідчила факт систематичного залучення роботодавців та імплементацію в навчальний процес пропозицій з удосконалення ОП. Моніторинг ОП здійснюється на рівні кафедр та на інститутському рівні (наказ №11-Вн від 30.01.2024 р.). Моніторинг на рівні кафедр здійснюють члени робочої групи ОП із залученням представників органів студентського самоврядування та інших стейкхолдерів. На запит ЕГ представлені протоколи обговорення ОП, які засвідчують систематичність даного процесу. Результати моніторингу не менш, ніж раз на рік обговорюються на засіданні Ради із забезпечення якості вищої освіти. Відділ забезпечення якості організовує та координує опитування НПП, студентів, співробітників та стейкхолдерів з метою вдосконалення ОП. Воно відбувається через корпоративну пошту, однак ЗВО декларує про повну його анонімність. ЕГ відмітила централізоване опитування стейкхолдерів за всіма спеціальностями ЗВО, що не забезпечує його репрезентативності. Зі слів гаранта у наступному навчальному році в планах здійснення опитування окремо за ОП Туризм. Представлені ОП різних років засвідчують удосконалення СЛС (пропозиція НПП), збільшення к-сті кредитів іноземної мови, підвищення ефективності інформаційних технологій в туризмі (пропозиція здобувачів), введення ОК7 (пропозиція роботодавців). На відкритій зустрічі ЕГ зафіксувала, що до вдосконалення ОП долучився Монастирський В., доц. кафедр туризму ЛНУ імені І.Франка. Випускники повідомили про бажання доповнити ОП ОК12.2, що було взято до уваги та імplementовано в черговій ОП.

### **5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

Під час розроблення ОП було взято до уваги «Регіональну стратегію розвитку Закарпатської області на період 2021–2027 років» та «Програму розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2024–2026 роки» (<https://tinyurl.com/ykpntbc7>), де робиться акцент на необхідності вдосконалення системи підготовки

висококваліфікованих фахівців для туристично-рекреаційного розвитку регіону. ОП Туризм орієнтується на сучасні наукові підходи та концепції, що визначають розвиток туристичної сфери. Особлива увага приділяється: сталому розвитку, сільському зеленому туризму, активному туризму, використанню цифрових технологій в туризмі. Відтак, мета програми узгоджується з сучасними науковими підходами, що дозволяє формувати у здобувачів актуальні компетентності для ефективної професійної діяльності. ОП враховує необхідність підготовки фахівців з компетентностями у сфері міжкультурної комунікації та роботи в умовах мультиетнічного середовища, менеджерів туристичних підприємств, які володіють сучасними методами управління та маркетингу, відповідаючи вимогам сучасного туристичного бізнесу та перспективам розвитку галузі. Включення до ОП дисциплін, які передбачають глибокий аналіз сучасних тенденцій розвитку туристичного сектору Закарпаття (ОК12, ОК13.1, ОК19, ОК27.1), віддзеркалюють її регіональний аспект. При розробці та реалізації ОП було враховано досвід вітчизняних та закордонних ЗВО (ОК12.2 – Львівського національного університету ім. І. Франка, ОК12 – ДВНЗ «Ужгородський національний університет», вибіркова ОК Світова спадщина ЮНЕСКО – Університету Едутус (Угорщина)). Серед іноземних ЗВО аналізувались аналогічні ОП Ніредьгазького університету, Дебреценського університету та Мішкольцького університету. Кафедра географії та туризму підтримує тісні та плідні наукові й освітні зв'язки з Інститутом географії та наук про Землю Університету ім. Лоранда Етвеша (м. Будапешт, Угорщина), Інститутом наук про Землю Дебреценського університету (м. Дебрецен, Угорщина), Інститутом географії Національної академії наук України та Інститутом географії Науково-дослідного центру астрономії та наук про Землю (м. Будапешт, Угорщина). Реалізацію ОП забезпечують викладачі, які є членами професійних об'єднань, учасники міжнародних наукових та освітніх проєктів, здійснюють консультування туристичних підприємств, відповідно їхня професійна діяльність сприяє підвищенню якості освітнього процесу, інтеграції сучасних наукових досягнень у навчальний процес.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 1:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ОП Туризм відповідає критерію якості за усіма підкритеріями. Цілі та ПР сформульовані чітко та корелюються з Концепцією комплексного розвитку та діяльності ЗУІ. Програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Позитивним є підхід до перегляду та доповнення компетентностей та ПР (К32, ПР23), які дають можливість розкрити унікальність ОП. Обов'язкові ОК, включені до ОП, дозволяють досягнути визначених у Стандарті фахових компетентностей. Особливим фокусом ОП є її краєзнавчий аспект, врахування регіонального контексту, а також набуття мовних компетентностей позаяк ОП реалізується трьома мовами (українська, угорська, англійська). До робочої групи з розробки та систематичного перегляду ОП долучені усі групи стейкхолдерів. Позитивні практики: 1. Цілі ОП та ПР узгоджуються із Регіональною стратегією розвитку Закарпатської області на період 2021–2027 рр. та Програмою розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2024–2026 рр. 2. Систематична і різновекторна співпраця між різними групами стейкхолдерів щодо формулювання цілей ОП та визначення результатів навчання, що реалізується під час опитування, зустрічей з гарантом та робочою групою з розробки ОП, виробничих екскурсій, підведення підсумків виробничої практики, заходах, які проводить ЗВО. 3. Аналіз досвіду українських та зарубіжних ЗВО, які провадять реалізацію споріднених ОП, та його імплементація у освітній процес в ЗУІ.

### **Недоліки**

Суттєвих недоліків за Критерієм 1 не зафіксовано. Викликає сумніви анонімність опитування НПП та здобувачів, яке реалізується через корпоративну пошту. Відсутність повної інформації у профілі ОП відповідно до ЗУ «Про вищу освіту», зокрема, мова йде про форми здобуття освіти за ОП та розрахункові строки її виконання за кожною з них; тип диплому (одиничний/подвійний), тип самої ОП ((освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча)).

### **Рекомендації**

Упродовж 2025-2026 н.р. продовжувати ефективну практику комплексного вдосконалення ОП шляхом активного залучення усіх груп стейкхолдерів. Це сприятиме підвищенню якості освіти та адаптації навчального процесу до актуальних вимог спеціальності, галузевих тенденцій і регіонального контексту. Розширити ефективну практику аналізу ринку праці з метою оперативного реагування на сучасні виклики та формування нових компетентностей фахівців у сфері туризму для їхньої подальшої інтеграції в освітній процес. При черговому оновленні ОП привести профіль ОП у відповідність до ст 9. Закону України «Про вищу освіту».

## **Рівень відповідності Критерію 1.**

Рівень В

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:**

### **1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

Підготовка бакалаврів за ОП Туризм здійснюється в ЗУІ з 2015 року. У 2019 р. пройдено первинну акредитацію (рішення АК від 06.06.2019 р. протокол № 136, наказ МОН України від 12.06.2019 р. № 821). Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає нормам чинного законодавства, зокрема, статті 5 ЗУ «Про вищу освіту» в контексті обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти; п. 15 статті 62 Закону України «Про вищу освіту» в контексті забезпечення права здобувача вищої освіти на вибір навчальних дисциплін. ОП Туризм розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти відповідної спеціальності для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 04.10.2018 р. №1068 (<https://cutt.ly/arypzAiO>). Загальний обсяг ОК, які покликані забезпечити загальні та фахові компетентності за спеціальністю, становить 180 кредитів ЄКТС. Частка вибіркової компоненти відповідно складає 25% від обсягу ОП, що у повній мірі відповідає Стандарту. На практичну підготовку відводиться 16 кредитів, що значно перевищує вимоги Стандарту, і дає можливість прослідкувати практико-орієнтований фокус ОП. Аналіз навчальних планів денної та заочної форм навчання виявив повну кореляцію за обсягом кредитів ЄКТС з ОП. Термін навчання за ОП Туризм – 3 роки 10 місяців.

### **2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів**

ОП Туризм розроблена на підставі Положення про складання та оновлення освітніх програм (<https://cutt.ly/ArpBXXRX>). Відповідно до нього ОП щорічно переглядається та оновлюється з урахуванням пропозицій різних груп стейкхолдерів. Представлені варіанти ОП 2021-2024 рр. дають можливість прослідкувати якісні її зміни, особливо в контексті міждисциплінарних зв'язків та логіки послідовності викладання ОК. Відмічаємо оптимізацію структурно-логічної схеми (СЛС) (ОК10.6 перенесено у 7 семестр, ОК10.5 – у 6 семестр, ОК23 – у 5 семестр). Наразі СЛС демонструє змістовність та збалансованість у розподілі ОК за семестрами. Послідовність вивчення ОК є обґрунтованою і сприяє досягненню цілей і ПР. Доречним є місце практик у СЛС (Навчальна країнознавча – після вивчення ОК13.2-13.3, Навчальна екскурсійна – після вивчення ОК10.5, Виробнича – у 7 семестрі). ЕГ проаналізувала матриці відповідності, Табл. 3 відомостей СО і встановила, що зміст обов'язкових ОК реалістично охоплює кожен з ПР, що відображено у силабусах. На думку ЕГ, у профілі ОП в цикл загальної підготовки варто було б перенести ОК18 (зі збереженням її місця у СЛС), позаяк її навчальний контент містить загальні теми (Гроші, Попит і пропозиція, Монетарна політика тощо). В ЕГ виникли сумніви щодо місця ОК8 у 5-6 семестрах СЛС, однак, на зустрічі з НПП викладачі переконливо аргументували її вивчення після опанування професійної термінології, набуття фахових компетентностей з базових ОК за спеціальністю. В ОП витримані норми щодо гуманітарної підготовки і забезпечуються викладанням ОК1, ОК3-5, ОК8. Формування загальнокультурних та громадянських компетентностей відбувається в розрізі ОК1, ОК5, ОК15, ОК19, а також під час позааудиторних заходів (<https://cutt.ly/Eryfp3Nx>, <https://cutt.ly/HryfgYCT>). Структура силабуса не в повній мірі відповідає Положенню про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/ArpBXXRX>). Згідно п.3.1 тематика навчальної дисципліни повинна включати не лише тематику лекцій, але й практичних занять та самостійної роботи, що в більшості силабусів не відображено. Цей недолік перекривається наявністю методичних рекомендацій для виконання практичних робіт та самостійної роботи. Зі слів гаранта та завідувача кафедри усі ОК в переважній більшості забезпеченні навчально-методичними розробками, які доступні для здобувачів на сайті кафедри у рубриці «Навчально-методичне забезпечення». Контент-аналіз даної вкладки показав необхідність доопрацювання в даному керунку, зокрема в контексті ОК5, ОК9, ОК19 (відсутність методичних рекомендацій до практичних занять), ОК13.2, ОК26 (відсутність методичних рекомендацій до самостійної роботи). Силабуси ОК знаходяться у вільному доступі на сайті кафедри географії та туризму (<https://cutt.ly/WrydWoYj>). В окремих силабусах виявлено технічні розбіжності з матрицями відповідності компетентностей та ПР. Часткову невідповідність К і ПР зафіксовано в ОК26 (ОП 2021), ОК8, ОК22-23 (ОП 2022), ОК27.2 (ОП 2023), ОК6 (ОП 2024).

### **3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

Навчальний контент дисциплін розкриває теоретичний зміст предметної області спеціальності. Основні поняття, категорії, концепції, принципи, що визначають специфіку функціонування суб'єктів індустрії туризму та рекреації, вивчаються у розрізі ОК10-11, ОК14, ОК16, ОК22. Вивчення туризму як сфери професійної діяльності, яка передбачає формування, просування, реалізацію та організацію споживання туристичного продукту, послуг суб'єктів туристичної діяльності, знаходимо в розрізі ОК15, ОК20-21, ОК23-25. Методологічний інструментарій, необхідний для застосування на практиці у майбутній професійній діяльності, здобувачі опановують під час вивчення ОК2, ОК17, ОК26. На запит ЕГ представлений перелік спеціалізованого програмного забезпечення, а під час огляду матеріально-технічної бази його демонстрація, що сприяє набуттю спеціальних компетентностей для роботи з туристичними програмними продуктами. Результати опитування здобувачів у І семестрі 2024-2025 н.р.

показали, що всі 100% респондентів погоджуються з думкою, що дисципліни ОП сприяють фаховому розвитку (<https://cutt.ly/7ryhDeQQ>). ОК4, ОК12, ОК19, ОК27.1 забезпечують виразний регіональний аспект ОП. Сильною стороною ОП є її реалізація трьома мовами (українська, угорська, англійська), відтак значна увага приділена формуванню мовних компетентностей під час вивчення ОК6-9. Практичні заняття за окремими ОК незалежно від мови викладання лекційного матеріалу, вивчаються здобувачами англійською мовою, що відображено у силабусах (ОК12.1). На запит ЕГ представлено накази про затвердження тематики курсових, бакалаврських робіт (№109-Вн від 23.11.2022 р., №97-Вн від 25.10.2023 р., №113-Вн від 04.11.2024 р.), аналіз яких дає підстави стверджувати про повну відповідність тематики предметній області спеціальності 242 «Туризм і рекреація». Оцінка змісту силабусів ОК засвідчує факт необхідності оновлення списку літератури, пропонованої НПП, з метою відповідності тенденціям на ринку туристичних послуг та забезпечення їхньої актуальності відповідно до сучасних наукових і освітніх вимог (ОК19, ОК12.1, ОК2, ОК21, ОК17, ОК10.3). Крім того, ЕГ рекомендує доповнити список рекомендованої літератури в розрізі ОК виданнями та джерелами англійською мовою та науковими працями викладачів, які забезпечують викладання дисциплін.

#### **4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача як інструменту студентоцентрованого підходу передбачено Концепцією комплексного розвитку та діяльності ЗУІ 2021–2025рр. (<https://tinyurl.com/7769374s>). У ЗВО напрацьована нормативна база, що забезпечує її реалізацію: Положення про організацію освітнього процесу, Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на обрання вибіркових дисциплін, Положення про індивідуальний навчальний план, Положення про практичну підготовку, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, Положення про порядок факультативного вивчення іноземних мов у ЗУІ (<https://tinyurl.com/3r8rezyk>). Вибір ОК варіативної складової здійснюється через особистий кабінет здобувача у системі IRIS на початку навчального року. На резервній зустрічі ЕГ продемонстрували її функціонал з точки зору можливостей здобувача освіти. Якщо він з певних причин не зробив вчасно вибір ОК варіативної складової, то система надсилає нагадування про необхідність такого вибору. Додатковими каналами інформування про механізм, період вибору ОК є куратори, гарант ОП, представники студентського самоврядування. На зустрічі з ЕГ здобувачі продемонстрували обізнаність з процедурою та термінами вибору ОК варіативної частини ОП, можливістю самостійно обирати бази практики, тематику наукового пошуку в рамках курсового, бакалаврського дослідження. Процедура вибору є прозорою та зрозумілою для всіх учасників академічності, що підтверджується результатами анкетування (85% респондентів задоволені процедурою обрання ОК за вибором) (<https://cutt.ly/7ryhDeQQ>). Аналіз поточного розкладу засвідчив, що здобувачі ОП Туризм активно користуються правом вибору ОК з інших освітніх програм ЗВО. Каталог ОК вільного вибору доступний на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/eryjXh9O>), для кожної з них розміщений силабус та коротка презентація змісту двома мовами (українська/угорська). За словами гаранта каталог систематично переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог. Позитивною практикою є можливість додатково відвідувати факультативні дисципліни з урахуванням інтересів та вподобань здобувачів (<https://cutt.ly/AryjBsvm>). На підставі п. 3.20.15 Статуту ЗУІ (<https://cutt.ly/RryjGSuV>) здобувачі певного рівня вищої освіти мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідної кафедри. Під час інтерв'ювання студенти висловили бажання розширити перелік вибіркових ОК, зокрема, дисциплінами професійного спрямування. 31% опитаних здобувачів не задоволені переліком ОК за вибором (<https://cutt.ly/7ryhDeQQ>). На зустрічі 2 гарант підтвердив обізнаність про такі запити від здобувачів та запевнив, що робота на кафедрі географії та туризму у даному керунку активно проводиться.

#### **5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.**

Практична підготовка в ЗУІ унормована Положенням про практичну підготовку здобувачів (<https://tinyurl.com/3r8rezyk>). Загальний її обсяг становить 16 кредитів. Наступність видів практики (навчальна краєзнавча, країнознавча, екскурсійна по 3 кредити та виробнича 7 кредитів) є цілком обґрунтованою і забезпечує логічну послідовність їхнього засвоєння, що сприяє поступовому набуттю необхідних компетентностей. Кожен із видів практики займає належне місце у СЛС ОП, формуючи цілісну с-му професійної підготовки здобувачів. Відповідно до матриці практична підготовка забезпечує формування КО2-03, КО5, КО7-08, К10, К11-14, К16-19, К25. Практика забезпечена відповідними силабусами та наскрізною програмою, що розміщені на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/KrybgVo3>, <https://cutt.ly/WrydWoYj>). Позитивним аспектом реалізації практик, в тому числі у країнознавчій (проводиться закордоном) (<https://cutt.ly/FrybPcRV>), є той факт, що фінансові зобов'язання повністю бере на себе ЗВО. На запит ЕГ представлено угоди з партнерами, в рамках яких забезпечується практична підготовка здобувачів. Цей перелік включає 28 підприємств у різних кутках Закарпатської області та закордоном (ГО «Закарпатська угорська туристична рада», ГРК «Магnum» м. Берегове, ГРК «Чорна скеля» м. Виноградів, Картина галерея в с. Пийтерфолво та Затисянський краєзнавчий музей с. Тисобикень, Ресторан «Кулоч» с. Косонь, Aquamarina Hotel м. Сентендре, Угорщина, ТЗОВ «Comp-let Party Service Kft.», ТЗОВ «Comp-let Party м. Будапешт, Угорщина). Стейкхолдери відмітили, що здобувачі, які проходять практику, мають високий рівень теоретичної підготовки, що сприяє швидкому засвоєнню практичних навичок і якісному виконанню поставлених завдань. Здобувачі також мають можливість проходити краєзнавчу та екскурсійну практики на базі ТПЦ ЗУІ «Ракоці-тур» (<https://cutt.ly/Grybbs1I>). На запит ЕГ було надано документи, що підтверджують ефективність набуття здобувачами практичних навичок. Індивідуальні завдання є актуальними, щорічно оновлюються та враховують особисті запити й

здібності здобувачів. На зустрічі здобувачі поділились досвідом контрольних заходів за результатами практики. Серед звітних матеріалів, які вони повинні представити щоденник практики, власне короткий звіт, презентація результатів виконання індивідуальних завдань. Результати опитування здобувачів показують, що практика за спеціальністю сприяє фаховому розвитку (92% респондентів). На запитання: «Чи вважаєте Ви достатнім час, який відводиться на практичну підготовку?» 46% здобувачів відповіли «повною мірою», решта 54% – «так» (<https://cutt.ly/7ryhDeQQ>).

## **6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок**

На підставі відомостей СО, аналізу змістового контенту ОК ОП Туризм ЕГ приходиться до висновку, що soft skills формуються упродовж усіх років навчання через формування К1-7, К12-15, К28-29. При спілкуванні з викладачами ЕГ з'ясувалося, що в рамках ОК24-25, ОК10.4-10.6, ОК6-7, ОК12.3, ОК20, ОК23 НПП використовують творчі завдання, індивідуальні проєктні роботи, групові проєкти, кейси, створення відео турів, що дає можливість набуття соціальних навичок, необхідних для подальшої професійної діяльності здобувачам ОП. Стресостійкість, навички публічних виступів і вміння презентувати результати власних наукових досліджень формуються під час підготовки та захисту курсових, кваліфікаційних робіт, результатів практик, а також завдяки участі в науково-практичних конференціях. На організаційній зустрічі гарант ОП декларував щорічне проведення на базі ЗВО щонайменше двох наукових конференцій, до яких залучаються здобувачі вищої освіти, а також наводив приклади участі здобувачів у міжнародних конференціях закордоном (<https://cutt.ly/zrymsBoX>). Набуття навичок time management, комунікації, лідерства, здатності оцінювати ризики та приймати рішення, брати на себе відповідальність, креативно мислити здобувачі мають можливість під час академічної мобільності (<https://cutt.ly/1ryn67AH>) та залученості до реалізації грантових транскордонних програм. Позитивним аспектом у цьому контексті є надзвичайно різноманітне дозволяння здобувачів, яке координується Центром організації культурно-масових заходів ім. Фодо Шандора (<https://cutt.ly/3rymuczl>). Розвинути соціальні навички здобувачі мають можливість завдяки діяльності Наукового товариства студентів та молодих вчених, Туристично-інформаційного центру «Ракоці-тур», які активно залучають здобувачів до проведення екскурсій містом Берегово та Закарпатським угорським інститутом імені Ференца Ракоці II школярам, першокурсникам, гостям ЗВО (<https://cutt.ly/Srymp7Uu>, <https://cutt.ly/8rymfTQ3>, <https://cutt.ly/drymf7Xu>). Так, до Всесвітнього дня екскурсовода до розробки та проведення інтерактивної пізнавальної прогулянки Береговим, у якій взяли участь 100 школярів, доєдналися студенти ОП Туризм (<https://cutt.ly/yrgmoHWO>). Здобувачі ОП активно долучаються до волонтерської діяльності. У локальних нормативних документах ЗВО задекларована можливість перезарахування участі у волонтерській діяльності на підставі сертифікатів у кредити ОК вільного вибору. Здобувачі та випускники на зустрічах фокус-груп демонстрували обізнаність у такій можливості та ділились власним досвідом волонтерської діяльності після початку повномасштабного вторгнення на територію України. Щорічною практикою до початку війни в Україні закінчення навчального року відбувалось спільним сходженням викладачів та студентів на г. Говерла.

## **7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання**

Обсяг окремих освітніх компонентів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (<https://tinyurl.com/3r8rezyk>), де у розділі 5 Планування освітнього процесу, визначається обсяг нормативної та варіативної складових ОП, обсяг окремих ОК, сумарна кількість іспитів і заліків, а також кількість годин навчальних занять у навчальних дисциплінах. Річне навчальне навантаження здобувачів становить 60 кредитів ЄКТС з розподілом за семестрами по 30 кредитів і не перевищує 8 ОК на семестр. Відповідно до п. 5.2.5 кількість годин навчальних занять у навчальних дисциплінах планується з урахуванням досягнутої здобувачами освіти здатності навчатися автономно та становить для денної форми навчання від 33 до 50 відсотків до загального обсягу навчального часу на рівнем бакалавр. Сукупна тривалість навчальних занять за заочною формою навчання ОП Туризм не перевищує допустимих 20% від обсягу навчальних занять плану денної форми навчання. Після детального аналізу НП ЕГ встановила, що обсяг ОП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів і є достатнім для досягнення цілей та ПР. Обсяг часу, що відведений для самостійної роботи студента, за освітнім рівнем бакалавр варіюється в межах 50-67%. Аналіз НП ОП Туризм дає підстави констатувати, що дана норма Положення виконується, позаяк показник самостійної роботи у загальній структурі часу становить 60%. З відомостей СО з'ясуємо, що кількість аудиторних годин на тиждень у 1–6-у семестрах складає від 20 до 22 годин, у 7-у семестрі 26, у 8-у семестрі 23 години. Аналіз розкладу різних курсів навчання за ОП фіксує фактичне аудиторне навантаження чотири дні на тиждень, по 3-5 пар щодня. На зустрічі зі здобувачами ЕГ цікавилась питанням перевантаженості, однак здобувачі не висловили нарікань з даного приводу. Інтерв'ювання здобувачів заочної форми навчання показало відсутність скарг щодо обсягу самостійної роботи. Представниця відділу контингенту студентів повідомила, що систематично проводяться опитування здобувачів на предмет задоволеності рівню фактичного навантаження здобувачів. Додатково питання такого характеру піднімаються під час індивідуальних бесід гарантом ОП, НПП кафедри. Раніше здобувачі висловлювали певні зауваження щодо перевантаженості, відтак у Цільових показниках діяльності кафедри географії та туризму на 2024 рік знаходимо: зменшити тижневе навантаження здобувачів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, встановивши сумарну кількість аудиторних годин у (робочих) навчальних планах: у 1 та 2 семестрах – до 26 годин на тиждень, у 3 та 4 семестрах – до 24 години на тиждень, у 5, 6, 7 та 8 семестрах – до 22 години на тиждень (обов'язкові та вибіркові дисципліни разом) (<https://cutt.ly/CryW5aTT>). Інформаційний скринінг поточних результатів анкетування здобувачів ОП

Туризм показав, що 61% задоволені тижневим аудиторним навантаженням, 31% скоріше не задоволені (<https://cutt.ly/7ryhDeQQ>).

## **8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)**

Підготовка здобувачів за дуальною формою здобуття освіти за ОП Туризм не здійснюється. Однак, ОП має чіткий акцент на практико-орієнтованість. Загальний обсяг практичної підготовки складає 16 кредитів ЄКТС. Додатково у НП ОП передбачено підготовку кваліфікаційної роботи (3 кредити ЄКТС), в рамках якої здобувачі здійснюють науковий пошук за певною тематикою, використовуючи широкий методичний інструментарій, який опанували в розрізі ОК17 Основи наукових досліджень в туризмі. Аналіз наказів про затвердження тематики курсових, бакалаврських робіт (№109-Вн від 23.11.2022 р., №97-Вн від 25.10.2023 р., №113-Вн від 04.11.2024 р.) підтверджує їх прикладний характер з фокусом на красназвччі дослідження об'єктів, явищ на процесів, які визначають особливості туристичного потенціалу регіону, сприяють збереженню та популяризації культурної та природної спадщини, а також впливають на розвиток туристичної інфраструктури та формування стійких туристичних потоків. Представлені на запит ЕГ курсові роботи здобувачів в рамках ОК10 та ОК19 дають можливість оцінити рівень опанування здобувачами освіти методів анкетування та прикладних досліджень попиту на туристичні послуги серед різних сегментів споживачів. Отримані результати сприяють формуванню аналітичних навичок, критичного мислення та вмінь практичного застосування геоінформаційних технологій у сфері туризму. Практична підготовка реалізується під час проведення практичних занять в рамках ОК (<https://cutt.ly/MrybbJR9>), де здобувачі можуть трансформувати теоретичні знання у практичні навички, а також здійснюється через виробничі екскурсії, систематичне проведення яких підтверджено учасниками фокус-груп здобувачів, випускників та роботодавців (<https://cutt.ly/vrybvlhK>, <https://cutt.ly/Lrybv850>). Особливо у даному керунку виділяються ОК10.4-10.6, ОК20 та ОК23. Зі слів викладачів на практичних заняттях на базі наявного матеріально-технічного забезпечення (колекція мінералів і гірських порід ЗУІ, кабінет з технології та організації туристичної діяльності, навчальна кухня-лабораторія, навчальний бар, навчальний готель, музей текстилю та виставковий зал імені Полоні Каталін) здобувачі формують практичні навички ведення екскурсії, технології обслуговування в готелях та ресторанах. У межах функціонування кабінету геоінформатики та туристичних геоінформаційних технологій, оснащеного 19 комп'ютерами з ліцензійним програмним забезпеченням, здійснюється проведення практичних занять в рамках ОК26. У ЗУІ також функціонує Центр інформатики імені Тіодора Пушкаша, який надає здобувачам можливість користуватися комп'ютерною технікою у вільний від навчальних занять час за потреби. Забезпечення зв'язку між теоретичними знаннями та практичним досвідом реалізується через різноманітні форми співпраці з роботодавцями, зокрема гостьові лекції, навчальні поїздки, семінари, тренінги та інші заходи (<https://cutt.ly/oryRgcHu>, <https://cutt.ly/CryRgGVS>, <https://cutt.ly/aryRg2Nw>, <https://cutt.ly/5ryRhpm8>, <https://cutt.ly/6ryRhcOD>).

## **9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722**

ОП Туризм спрямована на формування у здобувачів вищої освіти комплексу загальних і фахових компетентностей, які забезпечують їхню підготовку до ефективної професійної діяльності в умовах сучасного глобалізованого світу. Зокрема, вона сприяє розвитку навичок критичного мислення (ОК5, ОК17, ОК25), соціальної відповідальності (ОК 12.2, ОК14-15, ОК21), екологічної свідомості (ОК 12.2, ОК14-15, ОК21), міжкультурної комунікації (ОК6-9), цифрової грамотності (ОК2, ОК26) та управлінських здібностей (ОК10, ОК20, ОК23-25). Під час ознайомлення із силабусами ЕГ виявила, що в ОП включені ОК, тематика яких фокусує увагу на досягненні цілей сталого розвитку (ОК12.2 – Тема. Активний туризм та охорона навколишнього середовища; ОК13.3 – Тема. Екотуризм, ОК12.4 – Теми. Подорожі з метою піклування про здоров'я як окремий вид туризму; Лікувально-оздоровчий туризм: сутність, функції та структура; Медичний туризм; Санаторно-курортний туризм; ОК18 – Тема. Економічне зростання тощо). Під час зустрічі 4 викладачі поділились досвідом імплементації засад сталого розвитку в розрізі вибірових компонентів, зокрема ОК Світова спадщина ЮНЕСКО, Wellness туризм, Природні цінності Закарпаття, а також в рамках завдань усіх видів практик. Учасники освітнього процесу активно долучаються до різноманітних заходів, спрямованих на популяризацію Цілей сталого розвитку в контексті розвитку туризму, результати яких можуть бути інтегровані в освітній процес, на кшталт, відзначення дня Землі (<https://cutt.ly/prymdBVi>), участь в закарпатській конференції з ментального здоров'я (<https://surl.li/ulhfvcv>), гостьова лекція завідувача кафедри метеорології Університету імені Лоранда Етвеша (м. Будапешт, Угорщина) габілітованого доктора Роберта Мейсароша на тему: «Взаємозв'язки між зміною клімату та якістю повітря» (<https://surl.gd/cswcjl>), участь в різдвяній благодійній акції закарпатським «забутим» дітям (KEGYES) (<https://surl.gd/elzupx>).

## **Загальний аналіз щодо Критерію 2:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

За оцінкою ЕГ, ОП демонструє належний рівень відповідності якісним характеристикам за підкритеріями 2.1., 2.5-2.9 відповідно до Критерію 2. Виявлено несуттєві недоліки за підкритеріями 2.2- 2.4, можна усунути у стислі строки. ОП Туризм має логічно вибудовану структуру, її обсяг повністю відповідає чинним законодавчим нормам, галузевому Стандарту та специфіці спеціальності. Взаємозв'язок ОК забезпечує ефективне досягнення ПР. На зустрічах різних фокус-груп ЕГ переконалась, що результати моніторингу ОП (відображені у протоколах засідання робочої групи) не менш, ніж раз на рік обговорюються на засіданні Ради із забезпечення якості вищої освіти із залученням представників органів студентського самоврядування та інших стейкхолдерів. Позитивним аспектом навчання за ОП є факт її реалізації трьома мовами (українською, угорською, англійською). ЕГ переконалась у виключній прерогативі здобувачів при виборі мови викладання. Має місце проведення практичних занять англійською мовою при викладанні лекцій українською або угорською мовами, що визначено у силабусах (ОК21.1, ОК20). Навчальне навантаження збалансоване, сприяє ефективному поєднанню аудиторної роботи та самостійної роботи. Програма спрямована на розвиток ключових соціальних компетентностей, необхідних для успішної професійної реалізації (ОК24-25, ОК6-7). Сильною стороною ОП є її чіткий акцент на практико-орієнтованість. Використання на практичних заняттях спеціалізованого програмного забезпечення. Серед інших видів практик у НП передбачені краєзнавча та країнознавча практики (реалізується за кордоном), та повне їхнє фінансування ЗВО. Засади сталого розвитку імплементовані у освітній процес в ОК2, ОК12.2, ОК13.3 тощо. У ЗВО створені умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії, що передбачає вибір напрямку наукових досліджень відповідно до особистих інтересів, вільний вибір варіативної складової ОП, бази практики і т.д.

## Недоліки

Структура силабуса не в повній мірі відповідає Положенню про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/ArupBXRX>) в аспекті відсутності тематики практичних робіт та самостійної роботи здобувачів. Виявлено технічні розбіжності з матрицями відповідності компетентностей та ПР, зокрема у ОК26 (ОП 2021), ОК8, ОК22-23 (ОП 2022), ОК27.2 (ОП 2023), ОК6 (ОП 2024). В більшості ОК відсутній поділ тематики лекційного контенту на змістові модулі, в той час, коли в критеріях контролю та оцінювання результатів навчання бали виставляються за змістовими модулями. Оцінка змісту силабусів ОК, а також програми підсумкової атестації засвідчує факт необхідності оновлення списку літератури з метою відповідності тенденціям на ринку туристичних послуг та забезпечення їхньої актуальності відповідно до сучасних наукових і освітніх вимог (ОК19, ОК12.1, ОК2, ОК21, ОК17, ОК10.3). В силабусах ОК бракує праць НПП, які забезпечують викладання ОК. Відсутність англійськомовних джерел у списку рекомендованої літератури в силабусах окремих ОК в контексті викладання практичних занять англійською мовою виглядає у певній мірі алогічно. Навчально-методичне забезпечення потребує доопрацювання з метою відповідності потребам здобувачів (ОК5, ОК9, ОК13.2, ОК19, ОК26). Має місце обмежений каталог вибіркового професійно орієнтованих дисциплін, на що вказують результати анкетування здобувачів та спілкування ЕГ зі здобувачами, випускниками.

## Рекомендації

До початку 2025-2026 н.р.: 1. Привести у відповідність силабуси ОК до Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін в розрізі доповнення тематики практичних робіт та самостійної роботи здобувачів. 2. Усунути технічні розбіжності в силабусах ОК з матрицями відповідності компетентностей та ПР. 3. У силабусах здійснити поділ тематики лекційного контенту на змістові модулі з метою кореляції з критеріями контролю та оцінювання результатів навчання. 4. Оновити список рекомендованої літератури для вивчення ОК та програми підсумкової атестації з огляду відповідності тенденціям на ринку туристичних послуг та забезпечення їхньої актуальності відповідно до сучасних наукових і освітніх вимог, а також доповнити список рекомендованої літератури публікаціями НПП, які забезпечують викладання ОК. Пропонуємо розширити перелік списку рекомендованих джерел англійськомовними зарубіжними працями з актуальних досліджень у галузі туризму, що сприятиме поглибленню наукової обізнаності здобувачів та їх інтеграції в міжнародний академічний простір. 5. Продовжити роботу з розробки та наповнення навчально-методичного забезпечення ОК з метою відповідності потребам здобувачів. 6. Враховуючи думку здобувачів, випускників, у строки, передбачені нормативними документами ЗВО, розглянути можливість розширити перелік вибіркового ОК професійного спрямування. Випускники висловлювали пропозицію щодо розширення переліку вибіркового ОК, які б охоплювали більш широкий міжнародний контекст (Міжнародний туризм, Туристичне країнознавство, Транскордонний туризм і т.п.). 7. У профілі ОП в цикл загальної підготовки варто було б перенести ОК18 (зі збереженням її місця у СЛС), позаяк її навчальний контент містить загальні теми (Гроші, Попит і пропозиція, Монетарна політика тощо).

## Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

## Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

**1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

Правила прийому на навчання до ЗУІ розглядаються та схвалюються Вченою радою Інституту кожного року до початку проведення вступної кампанії. Правила прийому на навчання, а також Додатки до Правил, оприлюднені на сайті ЗВО(<https://kmf.uz.ua/uk/vstupna-kampanija/vstup-2024/vishha-osvita/>), вони розроблені Приймальною комісією ЗУІ відповідно до Порядку прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2024 році та затверджені наказом МОН України від 06.03.2024 р. № 266. В Додатку 1 до Правил прийому структуровано інформацію за освітніми ступенями, розподіл спеціальностей по акредитованим та неакредитованим ОП, із зазначенням ліцензованого обсягу за денною, заочною формами навчання, нормативними термінами навчання та вартістю одного року навчання. В розділі VI Правил прийому «Порядок реєстрації заяв для участі у вступних випробуваннях та конкурсному відборі на навчання до закладу вищої освіти» прописана процедура подання заяви на навчання для здобуття вищої освіти для іноземців та осіб без громадянства, які звернулися із заявою про визнання їх біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, відповідно до Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». В цілому правила є достатньо структурованими та не містять дискримінаційних положень, що підтвердили на зустрічах з ЕГ здобувачі (зустріч 8) та відповідальний секретар Приймальної комісії Товт А. (зустріч 4).

**2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості**

Вступ на навчання до ЗУІ на ОП Туризм для здобуття ступеня бакалавра можливий на основі ПЗСО за денною та заочною формою здобуття освіти (<https://surl.li/pbsuct>). Згідно розділу VII Правил прийому до ЗВО конкурсний відбір, його організація та проведення для здобуття ступеня бакалавра здійснюється за результатами вступних випробувань у формі НМТ або ЗНО, співбесіди, розгляду мотиваційних листів. Для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО за ОП Туризм зараховувалися бали національного мультимедійного тесту 2024 року з чотирьох предметів (перший – Українська мова, другий – Математика, третій Історія України, четвертий предмет на вибір: Іноземна мова або Біологія, або Географія, або Українська література, або Фізика, або Хімія), НМТ 2023, 2022 рр. чи ЗНО 2021 року з трьох конкурсних предметів (перший – Українська мова і література, другий – Математика, третій на вибір: Іноземна мова або Історія України або Біологія, або Географія, або Фізика, або Хімія). Ваговий коефіцієнт результатів конкурсних предметів НМТ 2024 року наведено в Додатку 3 до Правил прийому (<https://surl.gd/sayeyh>). ЗУІ самостійно визначає мінімальне значення кількості балів із конкурсного балу, з якими вступник допускається до участі у конкурсі. Конкурсний бал для вступу на основі ПЗСО не може бути менше, ніж 100 балів для спеціальності 242 «Туризм і рекреація». Співбесіди з предметів для вступників на основі ПЗСО, які вони проходять замість НМТ, проводяться за програмами ЗНО. Розклад вступних випробувань 2024 року для вступників на навчання за освітнім ступенем бакалавр розміщено на сайті вступної кампанії ЗУІ (<https://surl.li/pejsdo>). Під час бесіди зі здобувачами освіти, студентка другого курсу Майор Т. повідомила ЕГ, що під час її вступу в Інститут вона заходила на сайт ЗУІ, знайомилася з правилами прийому та дисциплінами, які будуть викладатися за ОП. Зі слів відповідального секретаря Приймальної комісії Товт А. за останні роки вступ здобувачів на перший (бакалаврський) рівень на підставі співбесіди за ОП Туризм не здійснювався (зустріч 4).

**3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства**

Питання визнання результатів навчання, отриманих на інших ОП в ЗУІ регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://tinyurl.com/3r8rezyk>), Положенням про порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення та ліквідацію академічної різниці (<https://tinyurl.com/ju774h3k>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://tinyurl.com/8jkmckyh>) та Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на обрання вибіркових дисциплін у ЗУІ (<https://tinyurl.com/mrmct3xj>). В розділі 2 Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення та ліквідацію академічної різниці (<https://tinyurl.com/ju774h3k>) зазначено, що вибіркові дисципліни, що не являються обов'язковими освітніми компонентами, не включаються до академічної різниці і перезараховуються за рахунок інших фактично вивчених дисциплін відповідних циклів. Підготовка висновків щодо перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці покладається на кафедру та на Відділ контингенту студентів. Студент має право відмовитися від перезарахування дисципліни, якщо його не влаштовує отримана раніше оцінка, та складати її як академічну різницю. Безумовне перезарахування навчальних дисциплін здійснюється при порівнянні навчального плану, академічної довідки про вищу освіту студента, якщо назви навчальних дисциплін ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність і якщо загальний обсяг кредитів ЄКТС з дисципліни за результатами попереднього навчання дорівнює або перевищує передбачений навчальним планом. Студенти денної форми навчання активно залучаються до програм академічної мобільності. За ОП Туризм кількість здобувачів, які скористалися програмою академічної мобільності з 2022 по 2025 рр., склала чотирнадцять осіб (<https://surl.li/tdvvyk>). ЗУІ визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання студента у закладі-партнері вищої освіти за програмами мобільності. Згідно витягу з протоколу №1 засідання кафедри географії та туризму від 07.02.2024 р. здобувачам

Бакші К., Васильченко А., Каналоші А., Полнер В. було зараховано результати навчання здобутих під час академічної мобільності (запит 8). Частина здобувачів навчаються одразу за двома ОП, як було з'ясовано ЕГ студенти активно користуються можливістю перезараховувати ОК з різних ОП, це стосується як вибірових, так і обов'язкових ОК. На зустрічі зі здобувачами студентка 4 курсу заочної форми навчання Медвецька Е., яка навчається на двох освітніх програмах в ЗУІ, повідомила, що частина ОК, які вивчалися нею на ОП Філологія були зараховані за ОП Туризм, це стосувалося, наприклад, основної дисципліни ОК5 Філософія та інших вибірових дисциплін. Заяви на визнання програмних результатів навчання, здобутих на інших освітніх програмах, подаються здобувачами за допомогою автоматизованої програми IRIS, яка була продемонстрована ЕГ під час резервної зустрічі.

#### **4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу**

Порядок та процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті здобувачами Інституту регламентуються Положенням про визнання у ЗУІ результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті. ЗУІ визнає різні форми заходів неформальної освіти: мовні курси, онлайн-курси, тренінги, майстер-класи, літні університети, конкурси студентських наукових робіт, факультативні дисципліни, спортивні секції та гуртки, досягнення у сфері навчання, науки, мистецтва та спорту, інші. Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25% відповідної освітньої програми. Комісія може рекомендувати: повне чи часткове зарахування, а також відмовити у зарахуванні результатів неформальної та/або інформальної освіти. Повне зарахування результатів неформальної освіти рекомендують у випадку, коли результати навчання неформального та/або інформального навчання, співпадає із запланованими результатами навчання відповідного освітнього компоненту. Підсумкова оцінка зазначається згідно документа здобувача, що підтверджує участь у заході неформальної освіти. Згідно розділу 5 Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на обрання вибірових дисциплін у ЗУІ зазначено, що кожен здобувач вищої освіти має право за термін навчання в Інституті зарахувати в обсязі до чотирьох кредитів ЄКТС за проведення волонтерської діяльності за рахунок дисциплін вільного вибору студентів (<https://tinyurl.com/mrmct3xj>). Під час зустрічі з ЕГ здобувачі денної (Іллейш Т., Форкош Т.) та заочної (Комоні Т.) форм навчання підтвердили таку можливість визнання результатів навчання (зустріч 8, 9). Згідно витягу з протоколу №8 засідання кафедри географії та туризму від 08.10.2024 р. шістьом здобувачам освіти було перезараховано результати навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті ОП Туризм в повному обсязі замість однієї дисципліни вільного вибору Сотмарі Д., Бокшо Н. – за участь у волонтерській діяльності, яка тривала 5 днів; Форкош Т. – за почесну грамоту у академічних досягненнях; Іллейш Т. – довідку директора спортивно-оздоровчого комплексу ЗУІ про визначні спортивні досягнення; Гериву Б. – за сертифікат про володіння англійською мовою на рівні B2; Ленювій Б. – за успішне закінчення мовних курсів (запит 9). ЕГ незрозуміло, яким чином Комісія з перезарахування кредитів ідентифікує дні волонтерської діяльності або участь в тих чи інших спортивних змаганнях та трансформує в обсяг кредитів ЄКТС, якщо вони не зазначені в довідках, що подаються здобувачами освіти для визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 3:**

##### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ОП у повній мірі відповідає якісним характеристиками за підкритеріями 3.1-3.3 та має зауваження за підкритерієм 3.4. Правила прийому на здобуття першого рівня вищої освіти до ЗУІ є зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Вони оприлюднені на офіційному веб-сайті Інституту у вкладці «Вступна кампанія». В ЗУІ здобувачі освіти активно використовують практику визнання результатів навчання, здобутих на інших ОП, в тому числі під час академічної мобільності, а також практикою перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті. Заклад мотивує студентів залучатися до академічної мобільності, відвідувати безкоштовні мовні курси, записуватися до спортивних секцій, долучатися до волонтерської діяльності.

##### **Недоліки**

Оскільки не в усіх документах (сертифікатах, свідоцтвах), що підтверджують результати навчання здобувача у неформальній та/або інформальній освіті прописана відповідна кількість кредитів ЄКТС, складно зрозуміти, яка кількість кредитів повинна бути перезарахована Комісією з визнання результатів навчання здобутих у неформальній та/або інформальній освіті.

##### **Рекомендації**

Упродовж 2025-2026 н.р. розглянути можливість додатково прописати в Положенні про визнання у ЗУІ результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, до якої кількості кредитів прирівнюється участь студентів у тому чи іншому виді активності з урахуванням тривалості участі здобувача у процесі.

### **Рівень відповідності Критерію 3.**

Рівень В

### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:**

**1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

Аналіз відомостей СО, зустрічей ЕГ із фокус-групами показали, що процеси навчання і викладання регламентується відповідними нормативно-правовими актами: ЗУ «Про освіту» (<http://surl.li/pronet>), «Про вищу освіту» (<http://surl.li/mrkeld>), реалізується на підставі Концепції забезпечення якості освіти, Положення про організацію освітнього процесу, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про навчально-методичне забезпечення, Положення про розклад навчальних занять (<https://tinyurl.com/3r8rezyk>). Методи, засоби та технології навчання й викладання в межах ОП ефективно сприяють досягненню поставленої мети та ПР, що підтверджено під час зустрічей. Такий результат забезпечується поєднанням традиційних (пояснення, розповідь, бесіда, демонстрація) та інноваційних методів навчання та викладання (інтерактивне, проблемно-орієнтоване, навчання через дослідження). На зустрічі з НПП Щука Г. поділилась досвідом активізації пізнавальної діяльності здобувачів через використання структурно-логічних схем, залучення в реалізацію індивідуальних та групових проєктів, створення відеотурів тощо. Акцент робиться на переході від візуального ряду, фрагментарного мислення до аналітичного та просторового мислення. Крім того, викладачі звертають увагу на особистісні потреби здобувачів, інтерполюючи їх на навчальний матеріал. В розрізі ОК Wellness туризм здобувачі спочатку вивчають його сутність, розглядають «на собі» основні його компоненти (фізичне, психічне, емоційне здоров'я), а потім через особистісні потреби оцінюють механізм формування Wellness продукту, особливості Wellness політики, Wellness економіки. Розуміючи виклики сьогодення, активну роботу здобувачів з інструментами ШІ, викладачі пропонують завдання більш творчого характеру. Практично-орієнтованість ОП втілюється через роботу на заняттях зі спеціалізованим програмним забезпеченням (ОК10.5, ОК19, ОК10.6, різних видів практик). Здобувачі декларують можливість впливати на вибір форм та методів навчання, зокрема через індивідуальні бесіди або щорічне анкетування студентів щодо оцінки роботи викладача. В анкеті знаходимо ряд запитань, які безпосередньо стосуються форм та методів навчання, що застосовує викладач при роботі в розрізі конкретних ОК, зокрема: Наскільки ви залучались до роботи під час пар, наскільки ви відчували себе активними? Який був зв'язок «викладач-студент»? Такий підхід в повній мірі забезпечує реалізацію студентоцентрованого підходу в освітньому процесі. Якщо говорити про форми реалізації освітнього процесу, то в рамках ОП Туризм застосовується комбінація традиційних форм (лекції, практичні заняття, самостійна та індивідуальна робота) та виробничих екскурсій, інтерактивних занять. Позитивним аспектом реалізації акредитованої ОП є широкий спектр гостьових лекцій, до яких залучаються викладачі іноземних ЗВО (<https://surl.li/cnsjmr>, <https://surl.li/bahncp>). Як з'ясувала ЕГ під час інтерв'ювання випускників, це, у свій час, був запит від студентів.

**2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)**

Під час інтерв'ювання з НПП, а також на організаційній зустрічі з гарантом було визначено, що під час першого заняття викладачі знайомлять здобувачів із метою, змістом, очікуваними результатами навчання, а також пояснюють порядок та критерії оцінювання в межах окремих ОК. Ця інформація дублюється у силабусах, які розміщені у вільному доступі на сайті кафедри (<https://surl.gd/jmixhc>), а також в кабінетах Classroom кожної з ОК. Важливим каналом комунікації зі студентами є вкладка «Студентам» на сайті ЗУІ (<https://kmf.uz.ua/uk/studentam/>), де розміщений інформаційний буклет для першокурсників, графік навчального семестру, актуальний розклад занять та сесії (з'являється мінімум за місяць до підсумкового контролю), каталог локальних нормативних документів, бланки документів. Тут інтегровані рубрики «Основні компоненти» та «Дисципліни вільного вибору», де студенти додатково можуть ознайомитись з силабусами ОК та презентаціями вибіркових ОК. Позитивною практикою ЗВО є пропозиція Факультативних дисциплін, які здобувачі можуть відвідувати в позааудиторний час, проводячи змістовно своє дозвілля. Основна система спілкування, дистанційного навчання, зберігання й обміну даними в ЗУІ є Google Workspace for Education, яка передбачає присвоєння корпоративної пошти учасникам освітнього процесу. Для зручного використання системи є відеоінструкція. Крім Google Workspace for Education, ЗВО також використовує системи ZOOM (<https://zoom.us>) та Redmenta (<https://redmenta.com/uk>). Інформацію про їх використання надає відповідна кафедра або викладач. Для організації освітнього процесу в ЗУІ функціонує електронна оболонка IRIS, що призначена для полегшення адміністрування освітнього процесу. Кожен НПП та здобувач мають у ній свої кабінети. Здобувачі здійснюють тут вибір ОК варіативної складової ОП, проходять

анкетування, відслідковують актуальний розклад. В особистому кабінеті згенерований індивідуальний план здобувача та підкріплений студентський квиток. Кожен викладач має у системі власний профіль, куди підвантажує актуальну інформацію про освіту, наукову діяльність, участь у міжнародних проєктах, інформацію про підвищення кваліфікації, участь у конференціях тощо. Це полегшує бюрократичні аспекти освітньої діяльності, дозволяючи формувати звітні матеріали за відповідним запитом без потреби подачі паперових варіантів.

### **3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми**

Науково-дослідна складова ОП реалізується через вивчення здобувачами вищої освіти ОК17 Основи наукових досліджень в туризмі, проходження різних видів практик, під час підготовки кваліфікаційної роботи та написання курсових робіт. ЕГ представлено програму переддипломної практики, де серед індивідуальних завдань знаходимо опанування методологічного інструментарію наукового дослідження, статистичних розрахунків, дослідницько-аналітичних, аналітично-прикладних досліджень в розрізі індивідуальної тематики кваліфікаційної роботи. ЕГ проаналізувала накази про затвердження тематики кваліфікаційних та курсових робіт і відмічає їхній прикладний характер та краєзнавчий фокус. Здобувачі активно використовують спеціалізоване програмне забезпечення не тільки в розрізі ОК26 Інформаційні системи і технології в туризмі, але створюють картографічний матеріал під час опанування ОК ОК10.6, ОК19, ОК27.1-27.2, що отримало підтвердження під час спілкування з НПП. Позитивним аспектом є діяльність у ЗВО Наукового товариства студентів та молодих вчених, яке функціонує на підставі Положення про наукове товариство студентів та молодих вчених ЗУІ (<https://surl.gd/jmixhc>). На запит ЕГ представлено результати наукової роботи здобувачів. Упродовж 2021-2025 рр. ними опубліковано у співавторстві з викладачами 1 стаття у фаховому журналі категорії Б, 12 тез доповідей. Здобувачі активно приймають участь у конференціях, в тому числі і закордоном, що дістало підтвердження і під час спілкування з гарантом та НПП, і в результаті опрацювання документів на запит ЕГ. Гарантом представлені сертифікати, що засвідчують факт систематичної участі здобувачів у наукових заходах різного характеру. Сідун В. стала переможницею Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (м. Хмельницький, 2024 р.). На зустрічі з НПП Щука Г. декларувала підготовку призера Міжнародного конкурсу студентських наукових робіт, участь у Міжнародному конкурсі Black Sea Science (<https://surl.gd/zgtpss>). У ЗВО напрацьований механізм сприяння розвитку талановитої студентської молоді Геніус за підтримки Закарпатської уторської фахової колегії вищої освіти імені Лони Зріні. За словами директорки Навчально-консультаційного центру 25 студентів щороку долучаються до такої менторської програми. За даними гаранта ОП упродовж останніх трьох років здобувачі ОП Туризм систематично були учасниками даної програми (Балог Г., Кіш Е., Ковач К., Шімон Д.). Крім того, здобувачі мають можливість реалізувати свій науковий потенціал під час заходів, що проводяться на базі ЗВО, зокрема, щороку в травні до Дня науки в Україні проводиться наукова студентська конференція, а також конференція молодих науковців Закарпаття.

### **4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://tinyurl.com/3r8rezyk>) ОП оновлюється щорічно. Відповідно систематично відбувається оновлення ОК викладачами кафедри. На зустрічі з НПП Щука Г. поділилась досвідом імплементації своїх наукових здобутків в навчальний процес. Практичний досвід участі в програмі «Дорога вина і смаку Закарпаття» використаний для оновлення лекційної тематики в розрізі ОК10.6 Туроперейтинг. Інформаційний скринінг наказів про затвердження тематики курсових та бакалаврських робіт показав, що тематика, пов'язана з гастрономічним туризмом, зокрема винними маршрутами, користується значним інтересом серед студентів. Це підтверджує актуальність інтеграції отриманого практичного досвіду в навчальний процес, а також необхідність подальшого розширення тематики досліджень у межах ОП. Зі слів пані Галини на основі наукового пошуку в рамках зазначеної програми була підготована студентська наукова робота на Всеукраїнський конкурс наукових робіт. Громадська активність в рамках Академії сільського та зеленого туризму сприяє оновленню змісту ОК12.3 Сучасні різновиди туризму Закарпаття (Сільський туризм), а також ОК24 Маркетинг у туризмі (Тема 5. Споживча поведінка туристів, Тема 6. Сегментація ринку). Аналіз матеріалів звіту СО та силабусів ОК дозволяє дійти висновку, що публікаційна активність викладачів безпосередньо впливає на оновлення ОК, які вони розробляють і впроваджують. ЕГ рекомендує активізувати роботу окремих НПП щодо оновлення змісту ОК, які вони забезпечують, зокрема, мова йде про ОК13.2 (Гергей Л.), ОК10.5, ОК12.1-12.2, ОК20, ОК23 (Шаш Е.)

### **5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти**

Інтернаціоналізація діяльності в ЗУІ імені Ференца Ракоці II унормована Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://tinyurl.com/3r8rezyk>). Сильною стороною ОП є активна діяльність у даному керунку. Учасники освітнього процесу реалізують своє право на академічну мобільність в рамках програм «Ерасмус+» та «Маковець». На сайті кафедри систематично оновлюється інформація щодо учасників академічної мобільності серед НПП та здобувачів (<https://surl.li/ubpcnu>). Упродовж 2022-2024 рр. у ній взяло участь 14 здобувачів, переважно в університети Угорщини. Крім того, зафіксовано 21 випадок участі НПП в програмах

академічної мобільності. В рамках вище зазначених програм систематично залучаються лектори із університетів-партнерів до гостьових лекцій, що знайшло відображення на сайті кафедри географії та туризму і неодноразово відмічалось здобувачами та випускниками (<https://surl.gd/adbpwh>, <https://surl.li/vytxxk>). Фахове видання ЗУІ «Acta Academiae Beregsasiensis. Geographica et Recreatio» (категорія «Б») є платформою обміну наукових здобутків науковців у тому числі із закордону. Налагоджена співпраця із закордонними членами редакційної колегії в рамках рецензування статей. З матеріалів звіту СО фіксуємо, що ЗВО являється співорганізатором Закарпатської студентської наукової конференції «КТДК», у журі якої залучають викладачів із закордонних ЗВО (<https://tinyurl.com/4rtx2fad>). Обов'язковим компонентом ОП є ОК27.2 Країнознача практика, під час якої здобувачі відвідують одну-дві зарубіжні країни з метою ознайомлення з їх культурними, соціально-економічними та туристичними особливостями, а також для закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання. Під час онлайн-зустрічей ЕГ з'ясувала, що фінансові витрати, пов'язані з практичною підготовкою бере на себе повністю ЗВО. Кафедра географії та туризму має заключені договори про наукове та навчальне співробітництво з кафедрою метеорології Університету ім. Лоранта Етвеша (м. Будапешт, Угорщина), з Інститутом наук про Землю Дебреценського університету (м. Дебрецен, Угорщина). До наукового співробітництва, стажування, взаємних відвідувань для обміну досвідом залучена кафедра фізичної географії та геоінформатики Сегедського університету (м. Сегед, Угорщина), кафедра фізичної географії та геоінформатики Католицького університету ім. Кароя Естергазі (м. Егер, Угорщина), кафедри природничих наук Університету Салієнція (м. Клуж-Напока, Румунія). НПП кафедри є членами редакційної колегії журналу Географічний вісник (Угорщина), журналу Modern Geográfia (Сучасна географія; Угорщина), журналу Pro Scientia Ruralis – a Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány tudományos folyóirata (науковий вісник Фонду Pro Agricultura Hargitae Universitas, м. М'єркуря-Чук, Румунія) (<https://surl.li/hulqfx>). Викладача публікуються у міжнародних журналах, які включені до наукометричних баз Scopus, Web of Science (упродовж 2023-2024 рр. – 13 публікацій) (<https://surl.li/hulqfx>).

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**

##### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ОП Туризм загалом відповідає Критерію 4, а наявні недоліки не мають суттєвого характеру та можуть бути усунені відповідно до наданих рекомендацій. Освітній процес організовано з урахуванням принципів студентоцентрованого підходу та академічної свободи. Запроваджено щорічне оновлення ОП та її освітніх компонентів із залученням усіх груп стейкхолдерів. У зміст ОК інтегровано досвід, отриманий викладачами під час стажувань, академічної мобільності та участі в міжнародних конференціях. Конкурентною перевагою ОП є активна академічна мобільність серед здобувачів вищої освіти (14 випадків упродовж 2022-2024 рр.) та викладачів (21 випадок за той самий період за програмами «Ерасмус+» та «Маковець») (<https://surl.cc/keaqbv>, <https://surl.li/cwyzub>). Активна залученість гостьових лекторів із зарубіжних ЗВО до освітнього процесу відмічалась здобувачами як конкурентна перевага навчання за акредитованою ОП. Позитивною практикою є напрацьований механізм сприяння розвитку талановитої студентської молоді Геніус за підтримки Закарпатської угорської фахової колегії вищої освіти імені Ілони Зріні. Сильною стороною є успішна реалізація автоматизованої системи управління ЗВО IRIS для інформаційного та організаційного супроводу учасників освітнього процесу та полегшення його адміністрування.

##### **Недоліки**

У ході акредитаційної експертизи ОП ЕГ суттєвих недоліків не виявила, проте, відсутність наукових гуртків та проблемних груп, які функціонують на кафедрі, може призвести в перспективі до зниження рівня дослідницької активності студентів у майбутньому, обмеження можливостей для розвитку критичного мислення та творчого підходу до вирішення професійних завдань.

##### **Рекомендації**

До початку 2025-2026 н.р. активізувати роботу окремих НПП щодо оновлення змісту ОК, які вони забезпечують, зокрема, мова йде про ОК13.2 (Гергей Л.), ОК10.5, ОК12.1-12.2, ОК20, ОК23 (Шаш Е.). Розглянути можливість започаткування роботи на кафедрі географії та туризму наукового гуртка або проблемної групи на базі наявних спеціалізованих кабінетів.

#### **Рівень відповідності Критерію 4.**

Рівень В

#### **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:**

**1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь**

Форми контрольних заходів у ЗУІ регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/mornhx>). Наявні такі форми контрольних заходів як діагностичний (проводиться для вхідного контролю знань з дисципліни), поточний та підсумковий контроль (семестровий та атестація). Згідно з нормативними документами, оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до сформованих професійних і загальних компетентностей у відношенні до запланованих ПР у відсотках. З критеріями оцінювання здобувачі можуть ознайомитись у силабусах навчальних дисциплін, всі матеріали дублюють в Google Classroom, а також отримати через різні джерела зв'язку (включно з електронною поштою та месенджерами) за потреби. Під час дослідження відомостей СО та на зустрічі з НПП було встановлено факт розбіжності силабусів окремих ОК до рекомендованої структури, що встановлена Положенням про навчально-методичне забезпечення (<https://surl.li/elvoer>). Силабус ОК10.6 Організація туризму (Туроперейтинг) не містить критеріїв оцінювання, а окремі силабуси містять лише загальну інформацію про систему оцінювання, але не мають чіткої структури оцінювання активностей ЗВО, за які вони можуть отримати відповідну оцінку. Силабуси ОК дозволяють частково ознайомитись з інформацією, що необхідна для опанування відповідної ОК. На зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили обізнаність щодо критеріїв оцінювання навчальних досягнень, оскільки цю інформацію до їхнього відому доносять викладачі під час занять. Під час вивчення відомостей СО та дослідження силабусів навчальних дисциплін, зокрема ОК19, ОК10.5 ЕГ зауважила, що оцінювання курсових робіт є частиною загального оцінювання дисципліни, що знайшло підтвердження під час зустрічі з академічним персоналом (засвідчив Торпої Й.) та зустрічі з адміністративним персоналом (Молнар Й. зазначив, що дане рішення було прийнято на відповідному засіданні кафедри, а Рац А. повідомив, що така автономія передбачена Положенням). Під час детального вивчення Положення про організацію освітнього процесу (п.9.5.2) (<https://surl.gd/zdzqdt>) було встановлено, що усі види навчального навантаження (серед них і курсові роботи/проекти), які включені до індивідуального навчального плану, є обов'язковими для здобувача освіти. На зустрічі зі здобувачами також було зазначено факт необов'язковості виконання курсових робіт, але здобувачі повідомили про високий рівень вмотивованості і виконання цього типу завдань. Вивчивши документи, представлені на запит ЕГ, зафіксували невідповідність теми курсової роботи Ганькович Г. (Історико-культурні пам'ятки євреїв на території Закарпаття як основа розвитку етнотуризму) та затвердженої теми наказом №103-Вн від 23.11.2022 р. (Маркетингова діяльність сан-курортного комплексу на прикладі санаторій «Квітка Полонини», с. Поляна). Крім того, у списку використаних джерел курсових робіт ЕГ ідентифікувала джерела країни-агресора (Медвецька Е. – джерела 2,8; Фудела К. – джерела 1,3 ).

**2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений**

Згідно зі Стандартом вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, атестація проводиться у вигляді публічного захисту кваліфікаційних робіт із залученням стейкхолдерів до процесу атестації. Здобувачі мають час на підготовку та написання кваліфікаційної роботи, оскільки обирають тему роботи у весняний період року, що передує року здачі. Здобувачі вільні обирати як тематики кваліфікаційних робіт, пропонувати власні теми, так і обирати наукового керівника. Окрім захисту кваліфікаційної роботи, проводиться атестаційний іспит, програма іспиту є зрозумілою для учасників освітнього процесу та знаходиться у вільному доступі на сайті кафедри (<https://surl.gd/hzkkuf>). Під час ознайомлення з програмою підсумкової атестації ЕГ виявила джерела мовою агресора (зокрема, п. 3 Географія туризму – джерело 7). Комплексний іспит в рамках підсумкової атестації передбачає анотований список тематики 26 фахових ОК, що на думку ЕГ, є дещо надмірним для опрацювання. Проте, на онлайн-зустрічах здобувачі вищої освіти з цією думкою не погодились. Екзаменаційний білет іспиту передбачає 2 теоретичні питання, «вагою» у 50 балів кожне. Водночас аналіз орієнтованого списку питань, що виносяться на іспит, засвідчує певну їхню диспропорцію в аспекті обсягу навчального матеріалу для розкриття його суті. До прикладу, питання 1. Турист або питання 4. Вплив туризму в списку значно легше розкрити, аніж питання 18. Технологія створення туристичного продукту або питання 60. Турпроектування. ЕГ рекомендує у наступному навчальному році більш виважено підійти до формування переліку питань, які виносяться на підсумкову атестацію, забезпечивши їх більш збалансований розподіл відповідно до складності та обсягу навчального матеріалу для забезпечення однакових умов для усіх здобувачів. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені з процедурою підготовки та захисту кваліфікаційної роботи, знайомі з принципами і основними положеннями щодо академічної доброчесності, роботи обов'язково проходять перевірку на наявність текстових запозичень системою IDENTIFIC, а здобувачі під час зустрічей показали високий рівень обізнаності з принципами академічної доброчесності. Роботи, що пройшли етап захисту розміщуються в репозитарії бібліотеки (<https://surl.gd/frnfyq>).

**3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Документи, що регулюють процедури проходження контрольних заходів у ЗУІ: Положення про організацію освітнього процесу, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у ЗУІ, Положення про оскарження процедури та результатів оцінювання знань, Положення про порядок врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів освіти ЗУІ (<https://surl.li/ovkncc>). Ці локальні нормативні документи є чіткими, зрозумілими та доступними для учасників освітнього процесу. Об'єктивність екзаменаторів досягається за рахунок своєчасного інформування здобувачів щодо критеріїв оцінювання, форм контролю, наявної системи вирішення конфліктних ситуацій та ситуацій пов'язаних із упередженістю екзаменаторів, можливістю для здобувачів відкрито обговорювати такі ситуації як з членами студентського самоврядування так і з кураторами академічних груп, наявної «скриньки довіри» для пропозицій та рекомендацій. Відповідна інформація щодо ОК (зокрема, щодо критеріїв оцінювання та процедури оскарження результатів контрольних заходів) доноситься відповідно під час перших занять та на організаційних зустрічах. Прикладів конфліктних ситуацій, а також ситуацій оскарження оцінювання на ОП не зафіксовано.

**4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

У ЗУІ діє чітка та зрозуміла для усіх учасників освітнього процесу політика дотримання принципів академічної доброчесності. Наявне Положення про академічну доброчесність (<https://surl.gd/xgbrzc>). Заклад популяризує засади академічної доброчесності зокрема через проведення загальноінститутських заходів «Тиждень академічної доброчесності» (<https://surl.gd/xwklmz>), перевірку кваліфікаційних та наукових робіт на наявність текстових запозичень системою IDENTIFIC ( для кваліфікаційних робіт встановлена шкала оригінальності: при значенні 40–60% та наявності окремих ознак академічного плагіату – робота повертається на доопрацювання; при значенні менше 40% та наявності істотних ознак академічного плагіату – робота відхиляється), розміщення захищених робіт у репозитарії інституту (<https://surl.li/cnoluf>). До обов'язкових дисциплін підготовки здобувачів внесено ОК17 Основи наукових досліджень в туризмі, в рамках якого деталізуються правила використання в своїх роботах літературних джерел, їх цитування та посилання на них, про ефективність чого засвідчили здобувачі. Розроблений путівник з академічної доброчесності (<https://surl.gd/invtrd>), а також заклад веде активну роботу із врегулюванням питань щодо використання ІІІ у роботах здобувачів (<https://surl.li/wdqvre>), про що також наголошував керівник відділу із забезпечення якості вищої освіти Рац А. У ЗВО наявна Комісія з питань академічної доброчесності та етики, яка займається врегулюванням питань порушення засад академічної доброчесності як здобувачами так і НППІ, усі учасники освітнього процесу ознайомлені із наслідками порушень академічної доброчесності.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 5:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

1. Дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності та створення відповідних правил та рекомендацій щодо використання ІІІ, з метою впровадження таких засобів в освітній процес, але з дотриманням основних принципів академічної доброчесності. 2. Залучення до атестації представників академічної спільноти з інших ЗВО України (Монастирський В. – наказ №12-Н від 24.04.2023 р.; Медвідь Л. – наказ №11-Н від 09.05.2024 р.), а також роботодавців (Мештер А. – наказ №17-Н від 24.04.2023 р.)

### **Недоліки**

1. Структура окремих силабусів ОК не дозволяє в повній мірі отримати інформацію щодо критеріїв оцінювання, оскільки відсутній чіткий розподіл балів за типами робіт та/або відсутні критерії оцінювання загалом. 2. Курсова робота, прийнятий рішенням кафедри, є необов'язковою до виконання, а також не є окремою ОК, оцінювання такої роботи є складовою оцінювання відповідної ОК. Можливість такого рішення не знайшло підтвердження в нормативних документах закладу. 3. Програма підсумкового атестаційного іспиту містить покликання на джерела країни-агресора. Аналогічна ситуація зафіксована і у списку використаних джерел курсових робіт (Медвецька Е. – джерела 2,8; Фудела К. – джерела 1,3 ). 4. Невідповідність теми курсової роботи Ганькович Г. (Історико-культурні пам'ятки євреїв на території Закарпаття як основа розвитку етнотуризму) та затвердженої теми наказом №103-Вн від 23.11.2022 р. (Маркетингова діяльність сан-курортного комплексу на приклад санаторій «Квітка Полонини», с. Поляна).

### **Рекомендації**

1. Гаранту ОП, НПП та відділу із забезпечення якості вищої освіти з I семестру 2025-2026 н.р. здійснювати рецензування та затвердження силабусів ОК з метою уніфікації та перевірки відповідності силабусів структурі, що зазначена в Положенні про навчально-методичне забезпечення. 2. При черговому оновленні ОП виділити курсові роботи як окремі ОК відповідно до Положення про організацію освітнього процесу. 3. Гаранту ОП до кінця II семестру 2024-2025 н.р. та надалі запобігати наявності джерел країни-агресора у нормативній документації, силабусах, курсових та кваліфікаційних роботах тощо. 4. Продовжити політику популяризації принципів академічної доброчесності та, як мінімум, щосеместрово проводити відкриті лекції, семінари, круглі столи із залученням спікерів на відповідну тематику.

## **Рівень відповідності Критерію 5.**

Рівень Е

## **Критерій 6. Людські ресурси:**

**1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством**

Кадровий склад НПП формується на основі Закону України «Про вищу освіту», та Порядку добору кадрів для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладанням з ними трудових договорів (контрактів) (<https://tinyurl.com/3r8rezyk> с. 268). Освітня діяльність на ОП Туризм здійснюється на базі профільної кафедри географії та туризму, також до освітнього процесу за обов'язковими ОК залучені: кафедра філології; кафедра історії та суспільних дисциплін, кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти; кафедра обліку і аудиту; кафедра математики та інформатики. Кадровий склад кафедри географії та туризму налічує 22 працівника, в забезпеченні ОП Туризм з випускової кафедри задіяні 12 НПП. Аналізуючи матеріали звіту СО ЕГ визначила, що освітню діяльність ОП Туризм забезпечує 24 НПП: 3 доктори наук, 6 кандидатів наук, 8 докторів філософії (PhD), 1 старший викладач, 5 викладачів та 1 асистент. Тобто, 17 НПП мають наукові ступені, що відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) освітньому рівні. На кафедрі працюють молоді науковці, які протягом останніх 5 років або отримали диплом магістра, захистили дисертації, або отримали науковий ступінь. В цілому НПП відповідають ОК за базовою освітою, однак, за сферою наукових інтересів тематика наукових публікацій не відповідає п. 37 Ліцензійних умов, зокрема: Олаг Н. в контексті ОК 8; Моца А. – ОК 15; Шаш Е. – ОК 20, ОК 23. ЕГ констатує недостатню кількість публікаційної НПП в контексті ОК 13.2 – Гергей Л.; ОК 10.5, ОК 12.1, ОК 12.2, ОК 12.3 – Шаш Е. Більшість НПП кафедри географії та туризму є членами Закарпатського Відділення Угорської Академії Наук та/або Закарпатської Угорської Туристичної Ради та/або Закарпатського підрозділу Угорського географічного товариства та/або Угорської академічної ради Закарпаття та/або зовнішнього органу Угорської академії наук та ін. Викладачі кафедри задіяні у міжнародних проектах, є консультантами туристичних підприємств та організацій Закарпаття, є членами у редакційних колегіях наукових фахових видань. З інформації на сторінках кафедр інституту, додаткових запитів 7, 14 ЕГ підтверджує, що всі працівники кафедри географії та туризму та НПП, задіяні в навчальному процесі на ОП Туризм, пройшли підвищення кваліфікації, в тому числі і міжнародні стажування з метою розвитку своїх викладацьких якостей обсягом 180 год. упродовж останніх 5 років.

**2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються**

Відбір викладачів для забезпечення освітньої діяльності за ОП в ЗУІ здійснюється на основі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)», Цивільного кодексу України, Кодексу законів про працю України, Статуту ЗУІ та Порядку добору кадрів для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладанням з ними трудових договорів (контрактів) (<https://tinyurl.com/3r8rezyk> с. 268). У розділі 2 Порядку добору кадрів для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) вказано, що конкурс на заміщення посади НПП в порядку конкурсного відбору оголошується Ректором та/або Президентом ЗУІ. Оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікується на офіційному веб-сайті інституту та, за потреби, у регіональних друкованих засобах масової інформації. Для оприлюднення даної інформації про вакансії на сайті ЗУІ міститься розділ «Новини» / «Кадрові оголошення» (<https://tinyurl.com/mted4bk2>). Однак на даній сторінці відсутні оголошення про конкурс на заміщення посади НПП. Згідно наданих протоколів засідання Конкурсної комісії (запит 15) ЕГ встановлено, що лише за 2023 рік на кафедрі географія та туризм з працівниками Олаг Н., Нодь О., Гергель Л., які забезпечують ОП, були укладені контракти. Під час зустрічі фокус-груп гарант ОП та завідувач кафедри географії та туризму повідомили, що останні п'ять років оголошення про проведення конкурсу на заміщення посади науково-педагогічних працівників на кафедрі географія та туризм не відбувалося. Також, в ході зустрічі ЕГ з начальником відділу кадрів Рейплік Г. було

з'ясований той факт, що якщо працівник працює за основним місцем роботи і з ним продовжується контракт на наступний період, то оголошення про проведення конкурсу не публікується на сайті, що суперечить законодавству та чинним локальним нормативним документам ЗВО (Зустріч 4). Якщо у викладача закінчується строк контракту, то питання його подальшої роботи розглядається на кафедрі, а на Конкурсну комісію надається подання кафедри щодо продовження дії контракту з даним НПП чи подання щодо переведення його з однієї посади на іншу. Остаточне рішення про обрання або відмову в обранні за конкурсом приймає Вчена рада ЗУІ. Зі слів гаранта ОП, адміністрації та самих НПП з'ясовано, що кожен НПП, що працює на кафедрі, має відповідати щонайменше чотирьом пунктам, перелічених в пункті 38 «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (які затверджені Постановою КМУ №1187 від 30.12.15 р. в редакції Постанови КМУ №365 від 24.03.2021р.). ЕГ констатує, що відсутність проведення конкурсів на заміщення вакантних посад НПП є суттєвим недоліком функціонування ОП.

### **3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу**

З метою формування іміджу інституту на ринку освітніх послуг, сприяння проходження різних видів практик, ознайомлення з інноваціями в діяльності майбутніх роботодавців, отримання пропозицій щодо покращення якості підготовки здобувачів вищої освіти; участі у складі екзаменаційних комісій кваліфікаційних іспитів, захисті кваліфікаційних робіт ЗУІ залучає стейкхолдерів у свій освітній процес. Основними партнери кафедри географії та туризму за ОП Туризм є: географічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, інститут географії Дебреценського університету, інститут географії університету м. Пейч, кафедра метеорології Наукового університету імені Етвеша Лоранда. ЗУІ підписав договори з 28 підприємствами-партнерами, діяльність яких провадиться в рамках спеціальності 242 «Туризм та рекреація», на базі яких студенти проходять різні види практик, серед них: ГО «Закарпатська Угорська Туристична Рада», ГО «Асоціація фахівців туристичного супроводу», ГО «Берегівський туристичний інформаційний центр», Турфірма «Світ Карпат», ТОВ «Готельний комплекс Виноградів», міжнародні компанії, ін. (запит 11). Стейкхолдери (Мештер А., голова ГО «Закарпатська угорська туристична рада», Попович К., співвласник готельно-ресторанного комплексу «Олеся» м. Берегове, Бірткок В., завідувачка ТПЦ «Ракоці-тур», Імре Віраг Регіна, працівник турфірми Club Thermal Peregium, випускниця ОП «Туризм» 2020 р.) залучалися до обговорення ОП 2023, 2024 рр., підкреслюючи важливість практичної складової та мовних компетентностей при підготовці фахівців сфери обслуговування (<https://surl.gd/jjqkrr>, <https://tinyurl.com/2r82z8ve>). Також під час навчання за ОП організовуються і виїзні практичні заняття: в рамках дисципліни ОК20 здобувачі відвідали готельно-ресторанний комплекс «Олеся» (<https://tinyurl.com/bdhjykh>); в рамках дисципліни ОК23 – ресторан Кулоч в Косині, де на практиці набули навичок ведення господарства та процесу обслуговування (<https://tinyurl.com/ybwxfmr7>). На зустрічі з ЕГ представник ради Асоціації фахівців туристичного супроводу Закарпаття засновник ГО «АФТСЗ» Прокоп С. та власник ресторанно-готельного комплексу «Гелікон» Варга С. відзначили, що вони активно приймають участь в здобутті практичних навичок студентів (зустріч 6). Ознайомившись з наказами Про створення екзаменаційної комісії та Про призначення голів екзаменаційних комісій для підсумкової атестації в ЗУІ за 2022-2024 рр. ЕГ з'ясувала, що до атестації здобувачі освіти ЗУІ залучає представників роботодавців – Мештера А. та представників партнерів інших ЗВО – Монастирського В., доц. кафедри туризму Львівського національного університету імені Івана Франка; Медвідь Л., доц. кафедри географії та суспільних дисциплін, декана факультету менеджменту та індустрії гостинності Мукачівського державного університету (запит на документи 5).

### **4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності**

ЗУІ сприяє професійному розвитку НПП, мотивації їх викладацької, дослідницької та організаційної роботи, що прописано в Положенні про професійний розвиток наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників, в Положенні про с-му рейтингового оцінювання та атестації науково-педагогічних кадрів, в Статуті та Колективному договорі Інституту. Підвищення професійного рівня НПП здійснюється через програми підвищення кваліфікації, стажування, програми академічної мобільності, участь у конференціях, семінарах, міжнародних проєктах тощо. Згідно п. 4.2 Положення про професійний розвиток наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників, на час підвищення кваліфікації з відривом від освітнього процесу в обсязі, визначеному законодавством, за педагогічним, НПП зберігається місце роботи із збереженням середньої заробітної плати (<https://tinyurl.com/3r8rezyk>). За останні три роки викладачі кафедри 16 разів приймали участь в міжнародній академічній мобільності (Університет Етвеша Лоранда, Угорщина, Трансільванський угорський університет «Sapientia», Румунія, Католицький університет ім. Кароля Естергазі, Угорщина) (<https://tinyurl.com/y5jbrv5h>). Відбувається співпраця з науковими закладами, підприємствами в галузі туризму. До організації освітнього процесу залучаються як вітчизняні, так і зарубіжні професіонали-практики та експерти галузі. Так, Адаменко М., засновник туроператора ТОВ «Адаменко в рамках дисципліни ОК10.6 провів відкриту лекцію (<https://surl.li/tysvcc>), Габор Салкаї, доцент кафедри регіональних наук Університету імені Лоранда Етвеша (Угорщина) провів лекцію на тему «Довготривалий туризм на хребтах Карпат» (<https://surl.gd/sarzhe>), Ласло Веждеда, керівник та гід-екскурсовод Закарпатської туристичної спілки «Гозояро» провів гостьову лекцію в рамках дисципліни ОК12.2 та поділився досвідом з організації та проведення піших походів (<https://tinyurl.com/ydzzhz7t>). Система заохочування викладачів у ЗУІ базується на рейтинговому оцінюванні результатів роботи НПП, яка відбувається за такими основними категоріями: викладацька та викладацько-організаційна робота, наукова робота, організаційна, маркетингова та публічно-громадська діяльність (<https://surl.gd/celzhe>). Інститут матеріально заохочує до розвитку викладацької майстерності та професійного розвитку за рахунок доплат та надбавок за методичну, наукову та організаційну

роботу, що було підтверджено адміністрацією ЗУІ та НПП під час зустрічей фокус-груп. ЗУІ також забезпечує НПП можливістю безкоштовно вивчати мовні курси, що сприяє їхньому кар'єрному зростанню та активній участі в науковому житті на міжнародному рівні (<https://surl.gd/ranhag>, <https://surl.li/tpulpj>). Викладачі можуть безкоштовно публікувати результати власних наукових досліджень у науковому виданні Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio, яке включено до переліку фахових наукових видань категорії «Б».

## **Загальний аналіз щодо Критерію 6:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

НПП, що задіяні в групі забезпечення ОП, відповідають п. 38 «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», вони регулярно проходять підвищення кваліфікації, в тому числі міжнародні стажування з метою розвитку викладацької майстерності. Викладачі активно приймають участь у міжнародних проектах, є консультантами туристичних підприємств та організацій Закарпаття, є членами редакційних колегій наукових фахових видань, а також професійних та громадських об'єднань. Під час підготовки здобувачів за ОП Туризм відбувається співпраця з науковими закладами, підприємствами в галузі туризму. До організації освітнього процесу залучаються як вітчизняні, так і зарубіжні професіонали-практики та експерти галузі. Адміністрація ЗУІ матеріально заохочує до розвитку викладацької майстерності та професійного розвитку за рахунок доплат та надбавок за методичну, наукову та організаційну роботу, щороку на основі рейтингу викладачів вручаються відзнаки за визначні наукові досягнення.

## **Недоліки**

1. За сферою наукових інтересів тематика наукових публікацій не відповідають п. 37 Ліцензійних умов у таких викладачів: Олаг Н. в контексті ОК 8; Моца А. – ОК 15; Шаш Е. – ОК 20, ОК 23. ЕГ констатує недостатню кількість публікаційної НПП в контексті ОК 13.2 – Гергей Л.; ОК 10.5, ОК 12.1, ОК 12.2, ОК 12.3 – Шаш Е. 2. ЕГ встановила, що в ЗУІ конкурс на заміщення вакантних посад НПП проводиться без подачі оголошення про проведення конкурсу, що є суттєвим порушенням Закону України «Про освіту».

## **Рекомендації**

До початку 2025-2026 н.р. активізувати публікаційну активність викладачів в контексті відповідності освітнім компонентам (ОК8, ОК15, ОК17, ОК20, ОК22, ОК23, ОК26), які вони забезпечують або розглянути можливість залучення НПП, що відповідають п. 37 Ліцензійних умов в рамках зазначених дисциплін. Адміністрації ЗВО у найкоротші терміни відновити практику оголошення конкурсів на заміщення вакантних посад НПП відповідно Закону України «Про освіту».

## **Рівень відповідності Критерію 6.**

Рівень Е

## **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:**

**1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання**

ЗУІ є приватним закладом вищої освіти, фінансування здійснюється за кошти фізичних та юридичних осіб, а також інших джерел. У своєму підпорядкуванні заклад має 16 власних об'єктів нерухомості та 2 орендовані, серед яких: навчальні корпуси, гуртожитки, спортивно-оздоровчий центр, заклад позашкільної освіти уторського народного мистецтва, спортивно-навчальний комплекс, житло для викладачів, тощо. Навчальні корпуси, в яких забезпечується реалізація ОП, налічують лекційні аудиторії (огляд матеріально-технічної бази дав зрозуміти ЕГ, що аудиторії мають спеціалізоване обладнання для проведення занять, – проектори, спеціальні дошки, ноутбуки), спеціалізовані лабораторії, зона відпочинку здобувачів (студентський простір), їдальні та кафе, бібліотечні зали, облаштоване укриття. На зустрічі з допоміжними структурними підрозділами Масляник В. повідомив ЕГ, що укриття повністю відповідають нормам безпеки та дозволяють продовжувати освітній процес, що було підтверджено під час огляду самого укриття. Студентські гуртожитки мають всі необхідні умови для якісного та безпечного відпочинку і навчання для здобувачів, наявний медичний пункт та кабінет психолога. На території ЗУІ наявна

безперебійна інтернет-мережа і WI-FI, а весь простір закладу є безбар'єрним і дозволяє здійснювати навчання особам з особливими освітніми можливостями. На ОП Туризм забезпечено використання спеціалізованого програмного забезпечення (для модернізації технічного забезпечення ОП Туризм укладено угоду з Previo.hu Kft., яка впроваджує систему бронювання PrevioPMS), перелік якого разом з договорами було надано ЕГ як відповідь на запит та підтверджено під час зустрічі з академічним персоналом викладачем Товт А. Для виміру рівня задоволеності здобувачів регулярно проводяться опитування, щодо якості освітнього процесу з подальшою публікацією на сайті кафедри (<https://surl.gd/mfkpta>). Навчально-методичне забезпечення оприлюднюється на сайті кафедри (<https://surl.gd/nuljzn>), а також за необхідності дублюється у академічних групах різними каналами зв'язку.

## **2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства**

У ЗУІ діє політика доступності та безбар'єрності інформації. Для здобувачів та НПП наявна можливість отримати доступ до будь-яких інформаційних джерел, наявних зокрема у бібліотеці (у фізичному та електронному варіантах). Під час огляду матеріально-технічної бази закладу, директор бібліотеки повідомила ЕГ, що здобувачі мають безкоштовний доступ до інформаційних джерел та в якнайшвидші терміни отримують відповідь на запити. Бібліотека налічує понад 140 000 одиниць літератури з доступом до електронних каталогів, баз даних і репозитарію (<https://surl.li/ojdsrm>), до якого мають доступ учасники освітнього процесу. На всій території ЗУІ наявна безкоштовна мережа WI-FI, а коридори закладу містять облаштовані місця з комп'ютерами для навчання і роботи учасників освітнього процесу. ЗУІ проводить роботу з популяризації спортивної діяльності серед учасників освітнього процесу і надає можливість долучитись до 10 секцій безкоштовно як для здобувачів, так і для НПП. ЗВО планує облаштувати ще один спортивний комплекс із басейном, про що повідомив Чизмар І. ЗВО декларує можливість навчатись трьома мовами (українською, угорською, англійською). У даному аспекті ЗВО забезпечує безкоштовний доступ НПП та здобувачів до курсів вивчення іноземних мов на базі Навчально-консультаційного центру. Студенти, для яких українська мова є рідною, мають можливість факультативно вивчати угорську мову як іноземну, а також брати участь у літніх наукових академіях, організованих Дебреценським університетом та Університетом ім. Етвеша Лоранда (м. Будапешт), де здобувачі вищої освіти можуть інтенсивно вивчати угорську мову та знайомитися з культурою угорського народу. Навчання в таких літніх академіях відповідно до договорів між закладами теж відбувається на безоплатній основі.

## **3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я**

Освітнє середовище ЗУІ дає право на задоволення потреб та інтересів здобувачів, які навчаються за ОП, в умовах повної фізичної та ментальної безпеки. Кожна аудиторія обладнана вогнегасниками, містить плани евакуації, таблички «Вихід» та дороговкази до укриття. Всі входи в навчальні корпуси та приміщення є безбар'єрними і дозволяють безпечно пройти до місця призначення. У закладі наявне повністю облаштоване та функціонуюче укриття, що містить аудиторії з усім необхідним для комфортного продовження освітньої діяльності (належне освітлення, парти, проектори, комп'ютери), музей техніки, питну воду, необхідну кількість стільців, санвузол. Здобувачі та НПП доступні медичні кабінети та кабінет психологічної допомоги, на зустрічі з допоміжними структурними підрозділами Ланці В. підтвердила, що у закладі регулярно відбуваються заходи, метою яких є поширення рівня знань здобувачів щодо питань булінгу та безпечності освітнього середовища. У ЗУІ розроблене Положення про порядок врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів освіти (<https://surl.li/aiqdpf>), яке регулює порядок врегулювання різного роду конфліктних ситуацій та здійснює роботу комісія з врегулювання конфліктних ситуацій. У закладі наявна «Скринька довіри» для подачі анонімних скарг та звернень усіма учасниками освітнього процесу. На зустрічі з представниками студентського самоврядування відповідальний за зовнішню діяльність Спілки студентського самоврядування повідомив ЕГ, що студентське самоврядування не залучається до обговорення та перегляд таких звернень, а представники здобувачів вищої освіти ОП повідомили ЕГ під час зустрічі про відсутність прикладів таких ситуацій за ОП.

## **4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою**

Здобувачі вищої освіти ЗУІ мають належну інформаційну, консультативну підтримку на всіх рівнях. Вони можуть звернутись із своїми проблемами чи рекомендаціями до членів студентського самоврядування, з метою передати свої побажання адміністрації закладу, кураторів академічних груп, гаранта ОП чи завідувача кафедри. Комунікація також здійснюється за допомогою анонімної «Скриньки довіри», у закладі та на кафедрі зокрема відбуваються інформаційні лекції, семінари. Інформація дублюється на офіційному сайті кафедри, а також на сторінках в соціальних мережах. Діє зручна та мультифункціональна система підтримки IRIS, яка є зручним інструментом як для здобувачів, так і для НПП. Для реалізації освітнього процесу використовується онлайн платформа Google

Classroom, наповнення якої передбачає наявність силабусів ОК, методичних рекомендацій, лекцій та дозволяє здобувачам ефективно комунікувати з викладачами, що представив Бергхауер О. на резервній зустрічі з ЕГ. Органи студентського самоврядування забезпечують здобувачам інформаційну, соціальну та організаційну підтримку, захист прав та інтересів і активно співпрацюють з адміністрацією ЗУІ. Здобувачі (денна форма) отримують стипендії, а для пільгових категорій призначається соціальна стипендія відповідно до Положення про стипендіальне забезпечення здобувачів ЗУІ (<https://surl.li/vlcarpm>). Регулярно проводяться опитування щодо рівня задоволеності здобувачів освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою з подальшою публікацією результатів таких опитувань на сайті ЗУІ (<https://surl.gd/critsm>). Серед здебільшого позитивних результатів опитування здобувачів щодо забезпеченості та доступності до матеріалів навчально-методичного забезпечення дисциплін, відмічаємо ОК14 Правове регулювання туристичної діяльності. 43% здобувачів вказали, що навчально-методичні матеріали за даною ОК були майже недоступні.

## **5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

ЗУІ створює усі необхідні умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Навчальний простір закладу є безбар'єрним, наявні ліфти для зручного пересування, пандуси для входу, облаштовані санвузли (в навчальному та спортивних комплексах, гуртожитку), облаштовані таблички зі шрифтом Брайля, підлога містить тактильну плитку, наявна кімната матері та дитини, якою активно користуються здобувачі та співробітники закладу. Входи в приміщення ЗУІ облаштовані жовтою позначкою для кращого сприйняття людьми з вадами зору, спортивний комплекс містить пристрій для доступу на верхні поверхи, а роздягальні містять вбиральню і душову для осіб з особливими освітніми потребами. Перед входом у приміщення наявні кнопки виклику персоналу. Сайт закладу має зручний функціонал та дозволяє особам з вадами зору змінити конфігурацію сайту відповідно до своїх потреб (збільшити шрифт, змінити колірну гаму). Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до навчальних корпусів, а також висновки експертів з технічного обстеження будівель і споруд щодо доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення розміщені на сайті ЗВО у вкладці «Інфоцентр» (<https://kmf.uz.ua/uk/infocenter/>). На ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

## **6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

У ЗУІ належним чином провадиться «Антикорупційна діяльність» (<https://surl.li/uowgal>), наявна електронна та фізична скринька довіри для анонімних звернень, на цій сторінці представлені нормативні документи, а саме: Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції у Закарпатському утворському інституті імені Ференца Ракоці II (<https://surl.li/kdvkmn>), План заходів, спрямованих на запобігання, протидію та виявлення корупції у Закарпатському утворському інституті імені Ференца Ракоці II на 2024/2025 навчальний рік (<https://surl.li/xfjmfdd>). ЗУІ має чіткі та доступні для всіх учасників освітнього процесу процедури врегулювання конфліктних ситуацій, у ЗВО діє комісія з врегулювання конфліктних ситуацій. Зустріч зі здобувачами та студентським самоврядуванням дозволили ЕГ встановити факт успішної комунікації здобувачів з органами студентського самоврядування та зокрема з кураторами академічних груп та адміністрацією закладу. Заклад здійснює активну роботу з популяризації питань протидії булінгу, мобінгу (цькуванню) та захисту від психологічного, фізичного, економічного, сексуального насильств, протидії нарко-, алкозалежності та тютюнопаління тощо. Як зазначали учасники освітнього процесу, за ОП таких ситуацій не виникало. Практика анонімних звернень до адміністрації закладу є загальнодоступною, однак до розгляду питань, скарг та звернень не долучаються представники студентського самоврядування, що було засвідчено на зустрічі з представниками студентського самоврядування. Однак положенням передбачено, що до комісії з врегулювання конфліктних ситуацій долучається представник самоврядування, а здобувачі вищої освіти активно комунікують з представниками студентського самоврядування задля інформаційної та консультативної підтримки.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 7:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ЗУІ є приватним закладом вищої освіти. У своєму підпорядкуванні заклад має 16 власних об'єктів нерухомості та 2 орендовані, серед яких: навчальні корпуси, гуртожитки, спортивно-оздоровчий центр, заклад позашкільної освіти утворського народного мистецтва, спортивно-навчальний комплекс, житло для викладачів, тощо. Заклад забезпечує відкритий та безкоштовний доступ до інформаційних, інфраструктурних, навчально-методичних ресурсів усім учасникам освітнього процесу, забезпечує доступ та своєчасне наповнення систем підтримки дистанційного навчання, баз репозитарію, що ЕГ відзначає як повна відповідність ОП якісним показникам за підкритеріями 7.1 та 7.2. Заклад проводить фундаментальну роботу у забезпеченні безпечності ментального та фізичного здоров'я усіх учасників освітнього процесу. Усі аудиторії облаштовані необхідним обладнанням, наявні медичні пункти, кабінети психолога, проводяться лекції та семінари від практичного психолога. Регулярно проводяться опитування, йде

прийом скарг та рекомендацій шляхом «Скриньки довіри», однак представники студентського самоврядування не долучаються до обговорення таких пропозицій/зауважень. Заклад здійснює освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП. ЗВО забезпечує безкоштовний доступ НПП та здобувачів до курсів вивчення іноземних мов на базі Навчально-консультаційного центру. ЕГ встановлює повну відповідність за підкритерієм 7.4 та часткову відповідність ОП за підкритерієм 7.3 якісним параметрам в контексті Критерію 7. ЗУІ забезпечує право на освіту особам з особливими освітніми потребами, усі приміщення, а також сайт інституту дозволяють таким людям вільно, безбар'єрно та зручно користуватись усіма ресурсами закладу, що ЕГ відзначає як повну відповідність ОП за підкритерієм 7.5. Заклад веде політику нульової толерантності до проявів корупції, цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, забезпечує інформування усіх учасників освітнього процесу стосовно процедур реагування на будь-які прояви такого характеру. Відтак, ОП відповідає якісним характеристикам за підкритерієм 7.6 у повній мірі. Позитивними практиками є: 1. Мультифункціональна платформа IRIS, що забезпечує зручний доступ до інформації здобувачів та НПП. 2. Розвинена інфраструктура інституту, що дозволяє безкоштовно забезпечити різноманітні потреби здобувачів та НПП. 3. Доступність та безбар'єрність освітнього простору, наявні усі необхідні умови для людей з особливими освітніми потребами, наявна кімната матері, сайт ЗВО адаптований для осіб з порушенням зору. В ЗВО наявні висновки експертів з технічного обстеження будівель і споруд щодо доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

## Недоліки

1. Недостатній рівень залученості представників студентського самоврядування до процедур вирішення конфліктних ситуацій. 2. Результати опитування показали недостатній рівень доступності до навчально-методичних матеріалів за ОК14 Правове регулювання туристичної діяльності (43% здобувачів вказали, що навчально-методичні матеріали з даної ОК були майже недоступні) (<https://surl.li/qvylgz>).

## Рекомендації

1. Менеджменту ЗВО з II семестру 2024-2025 н.р. і надалі залучати представників студентського самоврядування до питань обговорення та вирішення скарг, заяв, рекомендацій здобувачів, зокрема тих, що стосуються конфліктних та спірних ситуацій. 3. Продовжувати практику залучення практичного психолога до гостьових лекцій для здобувачів вищої освіти та НПП, які здійснюють навчання та викладання за ОП Туризм. 4. До початку 2025-2026 н.р. забезпечити розміщення на сторінці кафедри географії та туризму та вільний до навчально-методичних матеріалів за ОК14 Правове регулювання туристичної діяльності.

## Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

## Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

### 1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЕГ з'ясувала, що процедура пов'язана з розробленням, затвердженням та моніторингом ОП проводиться у відповідності з п.2.12 Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.gd/xaolpb> с. 63), розділу 4 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://surl.gd/xaolpb> с. 127) та розділу 4 Положення про складання та оновлення освітніх програм (<https://surl.gd/xaolpb> с. 174). Моніторинг ОП здійснюється на локальному (кафедральному) та загальноінститутському рівнях. Відповідальність за організацію та проведення моніторингу ОП Туризм на рівні кафедри покладається на її гаранта – Бергхауера О. Моніторинг на рівні кафедри географії та туризму здійснюють члени робочої групи програми із залученням представників органів студентського самоврядування та інших стейкхолдерів один раз на рік (<https://surl.gd/cjadgf>, <https://surl.gd/cemqdd>). До початку засідання робочої групи з обговорення ОП на сайті розміщується проект ОП та затверджена ОП (<https://tinyurl.com/4nbw6fp9>) для усіх можливих стейкхолдерів, зокрема для громадських організацій, органів державної та місцевої влади; відділом забезпечення якості вищої освіти проводиться опитування здобувачів освіти, НПП, зовнішніх стейкхолдерів (<https://surl.gd/orfshj>), на рівні кафедри також проводиться опитування щодо рівня задоволеності студентів навчання за ОП та оцінка студентами роботи викладача за ОП Туризм (<https://surl.li/fthasj>). Результати моніторингу ОП фіксуються у протоколі та подаються на обговорення до засідання Ради із забезпечення якості вищої освіти та затверджуються Вченою радою ЗУІ. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1392 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» було змінено назву спеціальності 242 «Туризм» на «Туризм і рекреація». Під час перегляду ОП Туризм у 2023 році це було враховано (затверджене Вченою радою, протокол № 5 від 24.05.2023 р.). Останнє оновлення ОП було проведено у 2024 році і

затверджене Вченою радою, протокол № 6 від 26.06.2024 р. Оновлення ОП Туризм 2024 року стосувалося введення угорської мови як другої іноземної мови (пропозиція від стейкхолдера Мештера А.), також було рекомендовано запросити гостя-лектора у сфері інформаційних технологій та розширити програмне забезпечення ОК (пропозиція від зовнішнього іноземного стейкхолдера Мадяр З.) (запит 13). Дані запити були підтримані.

## **2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

В ЗУІ здобувачі вищої освіти та органи студентського самоврядування залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та процедури забезпечення її якості. Щорічно восени на кафедрі географії та туризму проходить обговорення та перегляд ОП Туризм, на яких, крім НПП кафедри беруть участь як зовнішні (представники роботодавців), так і внутрішні (здобувачі вищої освіти) стейкхолдери. Пропозиції студентів збираються шляхом опитування, безпосереднього спілкування з викладачами та кураторами, узагальнюються та враховуються під час обговорення ОП. Здобувачі та представники студентського самоврядування на зустрічах фокус-груп підтвердили, що систематично приймають участь в опитуванні за ОП, можуть звернутися безпосередньо до викладачів, а також написати пропозиції та скористатися скринькою довіри, яка знаходиться на першому поверсі Інституту. На сайті кафедри географії та туризму у вкладці «Інші документи та матеріали» (<https://surl.gd/dxqpcd>) здобувачі освіти мають можливість ознайомитися зі звітами опитувань, в яких вони приймали участь за різні роки. В опитуванні приймають участь студенти з різних курсів як денної, так і заочної форм навчання. За результатами звіту вимірювання рівня задоволеності студентів ОП Туризм за I семестр 2024-2025 навчального року на запитання: «Наскільки Ви відчуваєте, що Ваші думки беруться до уваги при розробленні освітньої програми Вашою кафедрою?» 23% здобувачів відповіли «повною мірою», 62% відповіли «скоріше так», решта 15% – «не захотіли відповідати на дане питання» (<https://surl.gd/yuycbp>). На останньому засіданні робочої групи з обговорення ОП Туризм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яке відбулося 13.02.2024 р., від здобувачів освіти була представниця студентського самоврядування ЗУІ студентка 4-го курсу Васько Д., яка внесла пропозицію розширити каталог ОК вільного вибору за професійним спрямуванням з можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії та дала схвальний відгук, щодо виїзних практичних занять (<https://surl.gd/cemqdd>). У 2023 році засідання робочої групи з обговорення ОП Туризм відбулося 1 березня. На ньому зі сторони здобувачів були присутні представник студентського самоврядування ЗУІ, студент 4-го курсу денної форми навчання Якубат М. та студент 2-го курсу заочної форми здобуття освіти Герив Б. (<https://surl.gd/cjadgf>).

## **3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

В ЗУІ на кафедрі географії та туризму щороку відбуваються засідання робочої групи з обговорення ОП Туризм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з залученням роботодавців (<https://surl.gd/cjadgf>, <https://surl.gd/cemqdd>). Постійним гостем на таких зустрічах є голова ГО «Закарпатська угорська туристична рада» Мештер А., якого запрошують для проведення відкритих лекцій в Інституті та на підсумкову атестацію здобувачів (<https://surl.gd/yzkrgf>, <https://tinyurl.com/3p9syhmt>). У березні 2024 року на засіданні робочої групи з обговорення ОП Туризм першого (бакалаврського) рівня вищої з роботодавців були присутні Мештер А., який вніс пропозицію ввести вивчення угорської мови в якості другої іноземної мови (ОК7) та Імре В., працівник турфірми «Club Thermal Peregium», яка звернула увагу на збільшення ефективності підготовки у сфері інформаційних технологій і важливість фахової психологічної підготовки фахівця сфери туризму, яка в даній ОП є на її погляд є недостатньою. Опитування роботодавців щодо якості та змістовного наповнення ОП здійснюється відділом забезпечення якості вищої освіти (<https://surl.gd/wmvohl>). У 2023 році анкету було надіслано 267 роботодавцям, в опитуванні прийняло участь 77 респондентів (29% зворотних відповідей), в тому числі з ОП Туризм лише 2 роботодавці (<https://surl.gd/jtyvua>); у 2024 році в опитуванні прийняло участь 91 респондент, що становить 34% відповідей, однак зі звіту не зрозуміло скільки роботодавців прийняло участь в опитуванні за ОП Туризм. Отже, анкетування роботодавців у моніторингу якості вищої освіти за даною ОП є нерепрезентативно. На одній із онлайн зустрічей гарант ОП засвідчив обізнаність в даній проблемі та декларував, що з наступного навчального року на рівні кафедри прийнято рішення про проведення окремого анкетування для роботодавців, які дотичні до реалізації ОП Туризм. Зразок анкети для опитування роботодавців надано ЕГ (запит 13). ЕГ констатує, що її зміст у повній мірі розкриває усі аспекти співпраці з даною групою стейкхолдерів, можливість залишити розгорнуту відповідь стосовно висловлення побажань, проблем, пропозицій, є хорошим інструментом для оптимізації освітньої діяльності за ОП. На зустрічі зі стейкхолдерами ЕГ поцікавилася, яким чином вони долучаються до перегляду ОП в аспекті забезпечення її якості. Більшість роботодавців відповіли, що це відбувається у процесі спілкування з гарантом, завідувачем кафедри географії та туризму та НПП під час спільних заходів. Зі слів стейкхолдерів, в цілому вони задоволені рівнем підготовки здобувачів освіти, та схвально налаштовані у подальшому приймати студентів на практику (зустріч 6), (запит 11).

## **4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)**

Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП здійснюється в ЗУІ викладачами та кураторами груп випускової кафедри за ОП Туризм і надається до відділу сприяння та моніторингу працевлаштування студентів та випускників. За словами представника цього відділу Пилип Т. кожного навчального року на початку вересня випускникам на електронні адреси надсилається лист з проханням повідомити ЗУІ про те, де працевлаштувався випускник, яку посаду займає і свої нові контактні дані для подальшого підтримання зв'язку. Розсилка листів здійснюється з використанням архівної база даних випускників, що зберігається в єдиній освітній системі IRIS, яка постійно поповнюється новими відомостями. Зі слів Пилип Т. від випускників, що нещодавно закінчили ЗУІ, надходить близько 90 % зворотних відповідей про працевлаштування. Згідно звіту про діяльність Відділу сприяння та моніторингу працевлаштування випускників за 2023-2024 н.р. за ОП Туризм з 19 випускників, які отримали диплом бакалавра у звітному навчальному році, 14 здобувачів працевлаштовувалися за фахом або продовжують навчання на магістратурі, 5 осіб працевлаштувалися поза фахом (<https://surl.li/fsrcoz>). З метою сприяти пошуку роботи та розвитку культури працевлаштування відділом сприяння та моніторингу працевлаштування випускників організовуються «День кар'єри» та «Зустріч випускників (Alumni Expo)» (<https://surl.li/ifkmqu>, <https://tinyurl.com/bdfdse6k>). Навесні на ці заходи запрошуються випускники, роботодавці та інші зацікавлені особи, тут проводяться лекційні виступи, надаються змістовні тренінги про актуальні можливості ринку праці, відбувається обмін корисними порадами та ідеями щодо можливостей працевлаштування, враховуючи актуальну специфіку сучасного ринку праці, заслуховуються різноманітні тематичні доповіді та історії успіхів, що сприяють просуванню культу успішної кар'єри. З 2006 р. була створена ГО «Спілка випускників ЗУІ», завданням якої є організація заходів, налагодження контактів, обміну інформації і координації дій випускників ЗУІ, організація щорічного зустрічей випускників інституту. (<https://tinyurl.com/5dv76mus>, <https://tinyurl.com/ybvuv3md>).

#### **5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін**

Випусковою кафедрою (вкладка «Інші документи та матеріали» <https://surl.li/izrwkq>), Відділом забезпечення якості вищої освіти (<https://surl.li/iyyiwg>) щорічно проводиться моніторинг щодо забезпечення якості вищої освіти. На основі проведеного річного моніторингу Рада із забезпечення якості вищої освіти подає на розгляд Вченої ради пропозиції, спрямовані на покращення роботи структурних підрозділів та закладу в цілому. У 2023/2024 н.р. внесено зміни до восьми Положень ЗУІ в частині: уточнення умов організації вибору здобувачами навчальних дисциплін, використання в освітньому процесі електронної інформаційної системи управління освітнім процесом IRIS, можливості визнання результатів на основі нагород Вченої ради ЗУІ, запобігання та протидії булінгу та мобінгу (цькуванню), проходження науково-педагогічними працівниками підвищення кваліфікації відповідно до освітнього компонента, порядок реалізації права на академічну мобільність, вилучення освітньої програми з переліку ОП ЗУІ, уточнення списку основних документів навчально-методичного забезпечення дисциплін. На сайті кафедри географії та туризму, у вкладці «Освітні програми» зацікавлені сторони мають можливість безпосередньо ознайомитися з освітніми програмами, проектом ОП Туризм, навчальними планами за останні роки, а також висловити свої думки, написавши зауваження та пропозиції (<https://surl.li/kusogw>). Моніторинг ОП та освітньої діяльності з її реалізації прописаний у Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (Розділ 4), де чітко визначений механізм моніторингу та періодичного перегляду ОП (<https://surl.li/jeyiup>). Локальний моніторинг ОП, щорічний контроль системи забезпечення якості не зафіксували суттєвого недоліку в контексті Критерію 5. Проте, під час зустрічі з НПП ЕГ виявила ініціативу викладачів виокремити курсові роботи в окрему позицію в НП. Це є свідченням усвідомлення недоліку, що в майбутньому сприятиме удосконаленню ОП шляхом чіткого структурування вимог до курсових робіт, їхньої ролі в навчальному процесі та оцінювання та відповідає принципам безперервного вдосконалення якості освіти. Щодо виявлених суттєвих недоліків за Критерієм 6, ЕГ констатує, що в ЗВО чітко визначена процедура конкурсного добору викладачів, яка прописана у Порядку добору кадрів для заміщення вакантних посад НПП та укладаннями з ними трудових договорів (<https://tinyurl.com/3r8rezyk> с. 268). Неодноразово на онлайн-зустрічах учасники декларували обізнаність у цих процедурах з метою якісного підбору кадрів для забезпечення освітнього процесу. Проте формальний підхід до конкурсного відбору з боку відділу кадрів та делегування повноважень у цих процедурах рішенням кафедри веде за собою виявлені факти невідповідності окремих викладачів у забезпеченні викладання ОК (відсутність визначеної кількості публікацій). Щорічно кафедра географії та туризму затверджує Цільові показники діяльності кафедри, де серед іншого у Розділі 2 розглядається діяльність кадрового потенціалу (<https://surl.li/nqetin>).

#### **6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

На сторінці кафедри географії та туризму, у вкладці «Ліцензування та акредитація» розміщено Експертні висновки експертної комісії Міністерства освіти і науки України про підсумки акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напрямку 6.140103 Туризм, галузі знань 1401 Сфера обслуговування у ЗУІ (<https://surl.li/ccytizrb>), на підставі яких видано Сертифікат про акредитацію за №07009514 (<https://surl.li/hjefes>). Акредитаційною комісією 2019 р. було зауважено недостатній рівень науково-професійної активності окремих НПП та надано пропозицію продовжити роботу викладачів з підготовки та видання навчально-методичних посібників з фахових дисциплін. Відповідність НПП п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності здійснюється Конкурсною комісією ЗУІ, контролюється відділом забезпечення якості вищої освіти через освітню систему IRIS та шляхом складання

щорічного рейтингового оцінювання результатів роботи НПП. Викладачі кафедри займаються науково-професійної діяльністю, публікуючи свої дослідження в періодичних наукових фахових виданнях України та журналах, що включені до переліку наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science, пишуть колективні монографії, підручники, оновлюють навчально-методичні вказівки, приймають участь у міжнародних науково-практичних конференціях, залучаються до академічної мобільності (<https://surl.gd/djactb>). Угорською акредитаційної комісії в 2023 р. надано сертифікат, який підтверджує високий стандарт освітнього процесу та якості надання освітніх послуг в ЗУІ, що відповідають європейським стандартам, визначеним в ESG (<https://tinyurl.com/4u5n67vw>).

## **7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

В ЗУІ процес забезпечення якості освіти та її вдосконалення із залученням усіх учасників освітнього процесу визначається Концепцією забезпечення якості освіти (<https://surl.li/fqgmcp>) та Концепцією комплексного розвитку та діяльності ЗУІ на 2021-2025 рр. (<https://surl.gd/veyblz>). Концепція забезпечення якості освіти розроблена з метою фіксування вимог Європейської асоціації забезпечення якості вищої освіти (ENQA), ESG та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти в Україні (НАЗЯВО), процесів, спрямованих на постійне вдосконалення системи освіти, а також визначення ролей та обов'язків організацій та окремих осіб, залучених до управління якістю освіти. Основними цілями ЗУІ є: підготовка конкурентоспроможних освічених та креативних фахівців; забезпечення високого рівня освіти здобувачів; становлення всебічно розвинутої особистості та її вміння адаптуватися до швидких змін у відповідній галузі економіки та суспільних процесах. Усі учасники академічної спільноти (здобувачі освіти, викладацький та науковий персонал, партнери у сфері наукових досліджень, науково-педагогічні працівники ЗВО України та інших країн), мають можливість ознайомитися з проектом ОП на сайті ЗУІ (<https://surl.li/kusogw>), долучитися до перегляду та внести пропозиції по ОП (<https://surl.gd/cjadgf>, <https://surl.gd/cemqdd>), через відкрите опитування оцінити якість освіти за ОП (<https://surl.li/peazel>, <https://surl.li/nzulrl>, <https://surl.li/fhglpk>). В академічній спільноті ЗУІ сформована політика академічної доброчесності, що регулюється Положенням про академічну доброчесність в ЗУІ (<https://tinyurl.com/3t8rezyk> с. 253), в якому зазначені: етичні норми академічної діяльності науково-педагогічних, наукових працівників та здобувачів вищої освіти; етичні норми наукової діяльності та перевірки робіт на академічний плагіат; заходи з попередження та відповідальність за недотримання норм та правил академічної доброчесності. Під час зустрічей з фокус-групами (здобувачами освіти, представниками студентського самоврядування, НПП, адміністрацією) та опрацювання документів, що додатково надавалися до матеріалів відомості про СО (запит 4), ЕГ з'ясувала, що в ЗУІ між здобувачами освіти та НПП, складаються доброзичливі шанобливі відносини в освітньому процесі, в академічній спільноті дотримуються процедури перевірки наукових робіт на запозичення та використання ІІІ. Культура якості освіти в ЗУІ поєднує в собі цінності національної регіональної культури та системи цінностей професійної діяльності.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 8:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ОП Туризм загалом відповідає Критерію 8, а наявні недоліки не мають суттєвого характеру та можуть бути усунені відповідно до наданих рекомендацій. В ЗУІ затверджена та запроваджена практика щорічного перегляду ОП, до якої залучаються представники органів студентського самоврядування та інших стейкхолдерів. Пропозиції студентів збираються шляхом опитування, безпосереднього спілкування з викладачами та кураторами. Опитування здобувачів освіти проводиться як кафедрою географії та туризму, так і відділом забезпечення якості вищої освіти. Існує практика оприлюднення результатів опитування здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів на сайті інституту. Існує налагоджена співпраця та оперативний зв'язок з роботодавцями та зовнішніми стейкхолдерами, які залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП здійснюється за допомогою викладачів та кураторів груп випускової кафедри, які співпрацюють з відділом сприяння та моніторингу працевлаштування студентів та випускників. На сайті ЗУІ зацікавлені сторони мають можливість безпосередньо ознайомитися з НП та ОП Туризм за останні роки, проектом ОП, а також висловити свої думки написавши зауваження та пропозиції безпосередньо в коментарях. Результати попередньої акредитації бралися до уваги під час перегляду ОП. В академічній спільноті ЗУІ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою

### **Недоліки**

1. Опитування роботодавців в моніторингу якості вищої освіти за даною ОП має низьку ефективність і є нерепрезентативне (в опитуванні взяло участь лише два роботодавці). 2. Попри наявний широкий інструментарій внутрішнього забезпечення якості освіти, систематичність його здійснення, не було виявлено суттєвих недоліків за Критеріями 5-6, що свідчить про недостатню глибину аналізу або формальний підхід до локального моніторингу.

## Рекомендації

1. Перед черговим оновленням ОП ЕГ рекомендує провести окремий локальний моніторинг думки роботодавців в розрізі освітньої програми для кращого розуміння потреб та пропозиції партнерів за галуззю. 2. Під час розробки анкети рекомендується забезпечити більшу варіативність відповідей респондентам на закриті запитання. Наприклад, в анкетуванні здобувачів освіти, при оцінці рівня задоволеності студентів, на запитання «Чи відповідає освітня програма спеціальності Вашим очікуванням, які були сформульовані перед вступом?» існує можливість обрати лише одну з двох відповідей: «повною мірою» та «скоріше так». Тому доцільно передбачити можливість обрати не лише одну з двох відповідей, а й більш широкий спектр варіантів, що дозволить точніше зафіксувати думки респондентів. 3. Розглянути можливість реалізовувати анкетування із забезпеченням умов конфіденційності та анонімності позаяк анкетування через корпоративну пошту позбавляє можливості виявляти проблемні аспекти навчального процесу та підвищувати якість вищої освіти за ОП. 4. Посилити відповідальність посадових осіб та підрозділів, які залучені до внутрішньої системи забезпечення якості, запровадивши чіткі механізми контролю виконання їхніх обов'язків, передбачивши відповідні заходи у разі виявлення недоліків або неналежного виконання функцій.

## Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

## Критерій 9. Прозорість та публічність:

**1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

У ЗУІ визначені чіткі та зрозумілі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, вони представлені на сайті закладу у відповідній вкладці із нормативною документацією. На сторінці викладений загальний документ Концепція із забезпечення якості освіти (<https://surl.li/dnyipl>), що містить у собі усі основні нормативні документи, а саме: Положення про організацію освітнього процесу, Правила поведінки здобувача освіти в закладі вищої освіти ЗУІ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін, Положення про оскарження процедури та результатів оцінювання знань, тощо. Усю організаційну інформацію дублюють куратори академічних груп, гаранті ОП, а також здобувачів залучають до загальноінститутських заходів, зокрема через студентське самоврядування.

**2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

Проєкт освітньої програми є доступним для представників усіх зацікавлених сторін та знаходиться у відкритому доступі на сайті ЗУІ (<https://surl.gd/tkwfgy>), для зручності на цій сторінці дублюються НП, діючі ОП та рецензії на них, а також ОП минулих років. Стейкхолдери під час зустрічі з ЕГ відзначили, що вносять свої пропозиції через гаранта ОП та підтримують ефективну комунікацію з кафедрою географії та туризму. На самій сторінці проєкту є поле для розгорнутих відповідей, коментарів та пропозицій щодо ОП, що ЕГ відзначає позитивною практикою. Це поле містить інформацію про раніше залишені відповіді із зазначенням імя, прізвища, часу, посади чи статусу того, хто залишає коментар.

**3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

Веб-сайт закладу є зручним, доступним для усіх верств населення та учасників освітнього процесу, ЕГ відзначає його зручність для людей з вадами зору (наявна вкладка з можливістю збільшити текст та змінити спектр кольорів сторінки для зменшення тиску на зір). Інформація, що опублікована на сайті ЗУІ є актуальною та не вводить в оману вступників та/або здобувачів. Проєкт ОП (<https://surl.li/vtcpfe>), документи та матеріали, зокрема актуальна інформація щодо ОП, навчально-методичні матеріали та інші матеріали (<https://surl.gd/lwoqsv>), академічна доброчесність (<https://surl.gd/qnroyt>), новини (<https://surl.gd/hksmzx>), тощо. Наявні сторінки в соціальних мережах,

де публікується актуальна інформація. Веб-сайт має переклад 3 мовами (українська, угорська, англійська) для безперешкодного доступу до інформації.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 9:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Учасники освітнього процесу ознайомлені та мають вільний доступ до усіх необхідних документів, якими регулюється освітній процес, вони знаходяться на сайті ЗУІ, наявний зручний пошук та структура важливої інформації, що ЕГ розглядає як відповідність ОП якісним параметрам за підкритерієм 9.1 Проєкт ОП своєчасно виставляється на сайті ЗВО зі зручною та зрозумілою системою коментування та внесення подальших пропозицій та рекомендацій. Відтак, ЕГ зазначає відповідність ОП показникам якості за підкритерієм 9.2. Уся необхідна інформація, включаючи ОП, проєкти ОП, навчальні плани, силабуси та інше навчально-методичне забезпечення, додаткову документацію та матеріали, знаходиться у відкритому доступі, є зрозумілою, чіткою та доступною для усіх учасників освітнього процесу, що відповідає показникам якості за підкритерієм 9.3 в контексті Критерію 9. Позитивні практики: 1. Наявна зручна для усіх заінтересованих осіб система коментарів. 2. Доступність інформації забезпечується дублюванням усіх нормативних документів та вкладок веб-сайту 3 мовами, а також можливість для осіб з вадами зору підлаштувати сторінки сайту під свої індивідуальні вимоги.

### **Недоліки**

Недоліків за даним критерієм не виявлено.

### **Рекомендації**

На веб-сайті передбачена можливість залишати коментарі, пропозиції та зауваження щодо освітньої програми. Однак наразі користувачі не мають змоги відстежити, чи була їхня пропозиція врахована, а якщо ні – з яких причин. У зв'язку з цим пропонується до початку наступного навчального року гаранту ОП та відповідальній особі за наповнення веб-сайту розглянути можливість впровадження механізму позначення статусу кожного залишеного коментаря. Це може включати позначки про прийняття до уваги, виконання або відхилення із відповідним обґрунтуванням. Такий підхід сприятиме прозорості процесу прийняття рішень та підвищенню ефективності комунікації між стейкхолдерами.

## **Рівень відповідності Критерію 9.**

Рівень B

## **Критерій 10. Навчання через дослідження:**

**1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності**

*не застосовується*

**2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників**

*не застосовується*

**3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі**

*не застосовується*

**4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)**

*не застосовується*

**5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо**

*не застосовується*

**6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються**

*не застосовується*

**7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності**

*не застосовується*

**Загальний аналіз щодо Критерію 10:**

**Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

*не застосовується*

**Недоліки**

*не застосовується*

**Рекомендації**

*не застосовується*

**Рівень відповідності Критерію 10.**

*не застосовується*

#### IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

#### V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

|                                                                                                       |                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Критерій 1.</b> Проектування та цілі освітньої програми                                            | B                 |
| <b>Критерій 2 .</b> Структура та зміст освітньої програми                                             | B                 |
| <b>Критерій 3 .</b> Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання                     | B                 |
| <b>Критерій 4 .</b> Навчання і викладання за освітньою програмою                                      | B                 |
| <b>Критерій 5 .</b> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність | E                 |
| <b>Критерій 6.</b> Людські ресурси                                                                    | E                 |
| <b>Критерій 7.</b> Освітнє середовище та матеріальні ресурси                                          | B                 |
| <b>Критерій 8.</b> Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми                                   | B                 |
| <b>Критерій 9.</b> Прозорість та публічність                                                          | B                 |
| <b>Критерій 10.</b> Навчання через дослідження                                                        | не застосовується |

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

| Документ | Назва файла                                                                      | Хеш файла                                         |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Додаток  | Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.xlsx -<br>Додаток до Звіту ЕГ.pdf | It3xTp+43g8cu1eyBXvTTThb6lTL78TlegASvsQBuOM<br>0= |

\*\*\*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

*Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.*

Керівник експертної групи

**Мельник Надія Вікторівна**

Члени експертної групи

**Щербакова Надія Олександрівна**

**Адаменко Євгеній Сергійович**